

Folkeuniversitetet

MØD FORSKERNE – PROGRAM – ODENSE 2024 & 25

Einsteins største fejltagelse?

SOFIE MARIE KOKSBANG

Adjunkt i kosmologi, Syddansk Universitet

2421-117

Åbningsforelæsning: USA's skæbnevalg

— **TID:** 28/8, 1 onsdag, kl. 18.30-20.00
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
STED: SDU Odense, Lokale U45, Moseskovvej 65

Adskillige amerikanske præsidentvalg er i de seneste årtier blevet udråbt til at være skæbnevalg, men ingen af dem synes at have haft så afgørende en betydning for det amerikanske demokratis videre skæbne og for USA's rolle i verden, som valget i november 2024. Historiker Niels Bjerre-Poulsen holder Folkeuniversitetets åbningsforelæsning, hvor han gør status over den politiske situation i USA frem mod valget og belyser valgets betydning og mulige konsekvenser for den politiske udvikling i verdens førende supermagt. Niels Bjerre-Poulsen er lektor på Center for Amerikanske Studier, Syddansk Universitet, forfatter til en lang række bøger og artikler, og en af de danske mediers hyppigst anvendte eksperter i amerikanske samfundsforhold og politik.

Efter forelæsningen er
Folkeuniversitetet vært
ved et glas vin, øl, vand
og snacks.

Niels Bjerre-Poulsen er lektor på Center for Amerikanske Studier, Syddansk Universitet, forfatter til en lang række bøger og artikler, og en af de danske mediers hyppigst anvendte eksperter i amerikanske samfundsforhold og politik.

SIDE 6 Kunst, arkitektur & design

SIDE 10 Litteratur, teater, film & musik

SIDE 14 Samfund & verden

SIDE 18 Arkæologi & historie

SIDE 24 Psykologi & sundhed

SIDE 28 Natur & univers

SIDE 30 Religion & filosofi

SIDE 32 Arbejdsliv, ledelse & kommunikation

VIDEN FOR ALLE

Velkommen til en ny sæson! På Folkeuniversitetet deler forskere og faglige eksperter deres viden med alle, og her er ingen adgangskrav. I løbet af de kommende måneder kan du gå til forelæsninger i Odense Adelige Jomfrukloster, Borgernes Hus, Cafe biografen og på Syddansk Universitet. Efterårsprogrammet byder bl.a. på en række spændende historieformiddage med Søren Hein. Vi har også fokus på det amerikanske præsidentvalg, som er omdrejningspunkt både i vores åbningsforelæsning 28. august og i den forelæsningsrække, der begynder i september. Bente Scavenius vender tilbage med et nyt foredrag om endnu flere af sit livs billeder, og så kan du komme med os til hele tre af sæsonens forestillinger på Odense Teater. Der er både noget for dig, der vil fordybe dig over mange uger og dig, der foretrækker at blive klog på en aften eller en lørdag.

TILMELD DIG PÅ FUODENSE.DK/ODENSE

Find holdet på hjemmesiden, og betal med kort eller MobilePay.

UNDERVISNINGSTED

Forelæsningerne foregår på Syddansk Universitet i Odense – medmindre andet er angivet. Du kan finde adresse og lokale på alle hold på fuodense.dk/odense. Se kort over undervisningsstedet bagest i programmet.

Folkeuniversitetet i Odense
Moseskovvej
Odense M

HAR DU SPØRGSMÅL?

Kontakt Folkeuniversitetets sekretariat: 73 70 62 66. Se åbningstider på fuodense.dk/kontakt.
fu@fuo.sdu.dk

Sofie Marie Koksbang:

Vi kan ikke proppe universet ind i et laboratorium

De fleste af os kan relatere til at være fascineret af universets mange gåder, men det er ikke mange forundt at sidde hver dag og arbejde med at finde svarene. Det kræver dog også en vis tålmodighed, fortæller Sofie Marie Koksbang, der forsker i inhomogen kosmologi på SDU, hvor hun kigger på betydningen af strukturerne for universets udvikling.

Af Noa Kjærsgaard Hansen

Du husker måske som barn at kigge på stjernehimlen ud gennem børneværelsets vindue eller studere planeter i mor og fars leksikon, da det stadig var noget, man slog op i. Forestillingen om universet føltes på engang dragende og fuldstændig ubegribelig. Og gør det måske stadig.

Sådan var det også for Sofie Marie Koksbang, der i dag er adjunkt i teoretisk astrofysik på SDU, hvor hun forsker i inhomogen kosmologi. Vejen dertil har dog ikke været uden sidespring, og selvom hun kan nikke genkendende til den barnlige beundring af universet, så tænkte hun det aldrig som noget, man kunne beskæftige sig med på daglig basis:

"Jeg har altid haft en opfattelse af, at man vidste alt. At generel relativitetsteori og kvantemekanik var sådan noget, man fik styr på for 100 år siden. At det nu bare handlede om at lave bedre vindmøller og computere."

Først langt senere under sine medicinstudier blev hun opmærksom på, at der stadig var en hel del ubesvarede spørgsmål. Og man kunne hurtigt foranlediges til at tro, at der i det følgende ligger en art skjult selvpromovering, men den er sådan set god nok: Sofie Marie Koksbangs interesse for kosmologi blev vakt under en forelæsning på Folkeuniversitetet. Med hendes egne ord blev hun *blown away* af forelæserens foredrag om astropartikelfysik og droppede derfor ud af medicinstudierne for i stedet at læse fysik:

"Forelæseren brugte kosmologien til at lære om en slags partikler, der hedder neutrinoer. Og så sad jeg og tænkte, at det er simpelthen hans arbejde at kigge på, hvordan en særlig slags partikel får masse. Det er stadigvæk de helt grundlæggende, fundamentale spørgsmål, som man kan få lov at stille og prøve at svare på. Hvad er stof? Hvor kommer universet fra? Har det altid været her? Giver det mening at snakke om 'før' og 'uden om' universet? Eller 'efter'?"

LYS ER UDGANGSPUNKT FOR NÆSTEN AL ASTROFYSIK

Det var altså muligheden for at svare på nogle af de ultimative spørgsmål, ikke blot filosofisk, men naturvidenskabeligt, der kickstartede Sofie Marie Koksbangs karriere, og som nu har ført til, at hun som den første forsker uden for Aarhus Universitet har bidraget til den populære *Tænkepause*-serie på Aarhus Universitetsforlag. Koksbangs bog om *Tyngdekraften* tager udgangspunkt i hendes forskning i inhomogen kosmologi, som hun beskriver således:

"Den første model man lavede for universet baseret på generel relativitetsteori, beskrev et univers uden strukturer. Og det er jo ikke sådan universet egentlig er. Der er planeter, stjerner, galakser og ting, der klumper sig sammen og laver mønstre. Inhomogen kosmologi handler så om, at man kigger på, hvordan de her klumper påvirker universet," forklarer Koksbang og uddyber:

"Vi kan jo ikke proppe universet ind i et laboratorium og prikke til det. Vi kan kun kigge ud på det. Så næsten al den information vi får om universet, får vi fra lys. Lyset bliver påvirket af strukturerne i universet, fordi galakserne for eksempel laver fordybninger i rumtiden, eller det vi kalder krumninger i rumtid. Så vi ser på, hvordan lys bliver påvirket, når det bevæger sig gennem et område, hvor der findes de her strukturer."

RUMTID, DER KRUMMER

Når Sofie Marie Koksbang arbejder med at forstå universets strukturer med udgangspunkt i lys, er det relevant at nævne, at hun er teoretisk fysiker og ikke observationel fysiker. Det vil sige, at der er andre, der sidder med teleskoperne og former den data, som Koksbang arbejder med:

"Jeg skal løse de ligninger, der ifølge generel relativitetsteori beskriver, hvordan lys bevæger sig gennem rumtid, der kan krumme. Herfra kan man så lave teoretiske udregninger, der kan sammenlignes med det, de observationelle fysikere rent faktisk ser, og på den måde kan vi finde ud af, om vores modeller for universet er rigtige eller forkerte."

Moderne kosmologiske modeller er baseret på den måde, man beskriver universet ved hjælp af generel relativitetsteori. Denne teori blev udviklet af Albert Einstein og ifølge teorien er det, vi opfatter som tyngdekraft, et udtryk for, at rumtiden krummer, fortæller Koksbang:

"Universet som helhed er det ultimative stykke rumtid, fordi det er al rumtid på én gang. Så når vi gerne vil beskrive, hvordan universet opfører sig, så bruger vi generel relativitetsteori, den førende teori for tyngdekraften."

Mange af os er ved at bryde sammen, blot når vi skal skifte fra sommertid til vintertid – kan du forklare for os, hvad rumtid er?

"10 år inden han udviklede generel relativitetsteori, præsenterede Einstein speciel relativitetsteori. Her beskrev han, at det, vi mennesker opfatter som rum og tid, afhænger af, hvordan vi bevæger os i forhold til hinanden. Så hvis nu jeg løber meget hurtigt forbi dig med en lineal, synes du nok, at min lineal er for kort, og hvis du samtidig ser mit ur, vil du mene, at det går for langsomt. Jeg vil ikke være enig med dig. Den specielle relativitetsteori går ud på, at vi kan have modstridende opfattelser, men alligevel alle have ret," forklarer Koksbang og uddyber:

"Med generel relativitetsteori udvider Einstein teorien til også at inkludere forskellige opfattelser af rumlige og tidslige udstrækninger baseret på, hvor vi er i forhold til tunge objekter. For eksempel at tiden går langsommere her på jorden, end den gør for vores GPS-satellitter 20.000 km fra jordens overflade."

SVARET ER IKKE LIGE OM HJØRNET

Et af tidens helt store spørgsmål inden for kosmologi, handler om mørk energi. Hele 70 procent af universet består nemlig af et stof, som ikke er det samme, som det vi er lavet af. Selvom det er en stor hovedpine, er det ikke den eneste udfordring, man bakser med i disse år, fortæller Koksbang

"Lige nu kan vi måle, hvor hurtigt universet udvider sig. Det kan vi gøre på forskellige måder, og når vi så sammenligner de forskellige typer målinger, får vi forskellige svar. Og det er ikke så godt. For universet udvider sig med en helt bestemt fart. Det betyder altså, at vi i et eller andet omfang tolker observationerne forkert."

Det er ikke spørgsmål, man finder svar på sådan lige foreløbig, og derfor kræver det også en vis tålmodighed at arbejde med universets store gåder, påpeger Sofie Marie Koksbang afslutningsvis:

"Man bliver nødt til at lære, at svaret ikke er lige om hjørnet. Jeg har for eksempel udviklet en metode, hvor man kan se, om strukturerne i universet påvirker vores observationer, men det kræver en type observationer, som vi først forventer at få om 50 år."

Sofie Marie Koksbang forelæser på holdet Kosmologien i krise. Se s. 28.

Kunst, arkitektur & design

2421-154

Kunstweekend i klosteret: Seks store mestre i malerkunsten

TID: 17/8 og 18/8, lørdag og søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 1525 kr. inkl. fuld forplejning og frokost fra Møllekroen
STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6
UNDERVISER: Gitte Tandrup, kunsthistoriker
TILMELDINGSFRIST: 6/8

I denne weekend tager vi udgangspunkt i seks store mestre. Vi vil undersøge perspektiver, der er vigtige for at forstå den enkelte kunstner. Hvordan kom de i gang? Hvordan udviklede de sig? Hvordan var deres private og sociale sfære, og hvilken betydning havde det for deres kunst? Hvad handler deres billedsprog om? Kan de aktuelle debatter omkring køn og andre af tidens udfordringer sætte nye 'spor' i deres værker? Vi vil også give plads til de kunstnere, der betød meget for mestrene.

Lørdag 17/8

9.30-10.00: Morgenmad

10.00-11.45: Marc Chagall. Æsel, ko, hane, hest, mand, kvinde med mere.

11.45-12.30: Frokost

12.30-14.15: Hilma af Klint. Fortællinger i dialog med fortidens visdom.

14.15-14.30: Kaffepause

14.30-16.00: Frida Kahlo. Et mexicansk silkebånd omkring en bombe.

Søndag 18/8

9.30-10.00: Morgenmad

10.00-11.45: Salvador Dali. Æg, brød, vand, krykker, sokkeholdere, skuffer, nøgler, smeltede ting med mere.

11.45-12.30: Frokost

12.30-14.15: Willem de Kooning. "Måske malede jeg ... kvinden i mig"

14.15-14.30: Kaffepause

14.30-16.00: Lee Krasner. Nedbrydning og opbygning, igen og igen, hen imod naturen og 'det forenende totale'.

2421-027

Formiddage i klosteret: Mærk kunsten gennem 500 års kunsthistorie

TID: 5/9, 5 torsdage, kl. 10.00-11.45
PRIS: 750 kr., studerende 0 kr.
STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6
UNDERVISER: Peter S. Meyer, mag.art. fhv. ekstern lektor og museumsdirektør

På tværs af historien kan man genkende oplevelser og følelser og prøve at forstå et andet menneske gennem et kunstværk. Ved at analysere 10 kunstneres hovedværker fra ungrenæssancen til i dag kan vi opbygge kunsthistorisk viden og blive bedre til at opleve kunst. I forelæsningsrækken kommer vi forbi kunstnere som Giotto, Titian, Tiepolo, Goya, Berthe Morisot, Mary Cassatt, Courbet, Bonnard, Francis Bacon og Lucian Freud.

2421-053

Kunstnersamtale mellem Erik A. Frandsen og Peter S. Meyer

TID: 16/9, 1 mandag, kl. 17.30-19.15
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6
UNDERVISER: Peter S. Meyer, mag.art. fhv. ekstern lektor og museumsdirektør. Erik A. Frandsen, kunstner

Helt fra sit gennembrud i 1980'erne som en del af 'De nye vilde' har Erik A. Frandsen konstant udfordret kunstens udtryk. Om det er maleri, tegning, skulptur, neonlys, aluminiumsplader eller hele installationer, så tager værkerne udgangspunkt i kunstnerens levede liv. Og hvorfor skulle det være interessant for os? Skal man kende kunstnerens biografi for at forstå hans kunst? Helt centralt i hans virke som kunstner står de store udsmykninger af Landstingssalen og Amalienborg, og senest har hans 8 meter lange væltede skulptur i Randers skabt debat om kunst i det offentlige rum. I denne kunstnersamtale vil vi diskutere, hvad kunstnerens liv betyder for kunstværket, og omvendt hvad skaberprocessen betyder for livet som kunstner.

2421-126

Flere af mit livs billeder – Bente Scavenius

— **TID:** 17/9, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Bente Scavenius, mag.art. i kunsthistorie, kunstkritiker og forfatter

Bente Scavenius sætter i sin anmelderroste bog 'Mit livs billeder' fokus på en række malerier, der såvel fagligt som privat har optaget hende gennem et efterhånden langt liv som kunsthistoriker. Denne aften fortæller hun om et udvalg af de mange værker i bogen, som har haft betydning for hende. For værkerne gælder, at det er den private, men fagligt relevante historie, der fører til den store og mere bredt anlagte historie. Undervejs vil de udvalgte værker blive belyst ud fra en personlig vinkel før derefter at blive sat ind i en kunsthistorisk sammenhæng. Scavenius besøgte Folkeuniversitetet i Odense for første gang i foråret 2024. Denne gang har hun fokus på flere af de mange billeder, der har haft betydning for hende. Det er både muligt at deltage, hvis du har deltaget på forårsholdet, og hvis du ikke har været med før.

2421-089

Fotografiets historie og 12 af de største fotografer

— **TID:** 21/9, 1 lørdag, kl. 10.15-16.15
PRIS: 500 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Gunner Byskov, cand.mag. i dansk og kunsthistorie samt leder af fotografuddannelsen, Medieskolerne, Media College Denmark

Den 5. februar 1957 skrev forfatteren Peter Seeberg i Dagbladet Information: "Kameraets mærkelige øjne betragter vort liv og vor verden fra alle vinkler og paa alle hold. Det er, som om det ikke er nok at leve, eller at begivenhederne sker, et vigtigere formål trænger sig paa: alt må fotograferes for rigtigt at blive til." Det forekommer ret profetisk, men hvordan kom vi dertil? Det hele startede jo så sent som august 1839 – eller gjorde det? Hvor gammel er fotografiet egentligt? Og hvorfor kastede man sig over det nye medie med denne voldsomme sult? Hvad er det, fotografiet tilbyder os, og hvordan udviklede det sig? Denne temalørdag vil fotohistorikeren Gunner Byskov føre os ind i fotografiets historie og gøre rede for, hvorfor netop fotografiet blev modernitetens sejrende medie. Det bliver både med en fortælling om den tekniske udvikling fra daguerreotypiet til den digitale verden – men især vil det være en fortælling om de fotografer, der brugte teknikken til at lave fantastiske billeder.

2421-122

Caspar David Friedrich 250 år – med Lilian Munk Rösing

— **TID:** 3/10, 1 torsdag, kl. 18.45-20.30
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Lilian Munk Rösing, lektor i litteraturvidenskab, Københavns Universitet

Den store tyske romantiske landskabsmaler Caspar David Friedrich fylder 250 år i 2024. Friedrich har en stærk forbindelse til Danmark. Ikke bare fordi mange danskere i løbet af deres skolegang er blevet præsenteret for 'Vandrerens over tågehavet' som indbegrebet af romantikken, men også fordi Friedrich studerede i København under Nicolai Abildgaard og Jens Juel og senere inspirerede malere som Eckersberg og Lundbye. Friedrichs malerier bliver ofte tolket religiøst og politisk, men med afsæt i sin nye bog 'Friedrichs farver' vil Lilian Munk Rösing fokusere på, hvordan han skaber sine særlige billedrum og glidende farveovergange, og hvorfor hans malerier er aktuelle i klimakrisens tidsalder. Lilian Munk Rösing er litteraturkritiker ved Politiken og lektor i litteraturvidenskab ved Københavns Universitet. Ud over 'Friedrichs farver' er hun forfatter til bl.a. kunstmuseumsbøgerne 'Anna Anchers rum' og erindringsbogen 'Kapevej 97'. Forelæsningsen tager afsæt i bogen 'Friedrichs farver', Turbine (2024). Du modtager en rabatkode til bogen, når du tilmelder dig. Rabatkoden findes øverst på kvitteringen. NB! Bogen kan desværre ikke returneres, hvis forelæsningsen bliver aflyst pga. sygdom eller lignende.

2421-192

Kunstøen Fyn rundt

— **TID:** 10/10, 3 torsdage og 1 tirsdag, se klokkeslæt nedenfor
PRIS: 690 kr. inkl. entré til udstillingerne
STED: På de fire museer (se program nedenfor)

Fire kunstmuseer – fire udstillinger – fire omvisninger. De fire fynske kunstmuseer Kunstmuseum Brandts, Faaborg Museum, Johannes Larsen Museet og CLAY Keramikmuseum byder i efteråret på store kunstoplevelser. Som deltager i forløbet 'Kunstøen Fyn rundt' kommer du tæt på udstillingerne og kunstnerne, når museumsinspektørerne giver en eksklusiv omvisning. Prisen er inklusiv entré til udstillingerne. Maks. 20 deltagere.

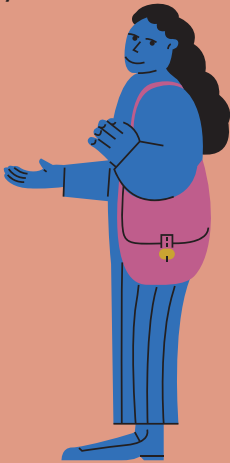
Torsdag 10/10 kl. 10.00-11.30: Kai Nielsen – født af hverdagen.
Sofie Olesdatter Bastiansen, museumsinspektør, Faaborg Museum

Tirsdag 29/10 kl. 10.00-11.30: Nål og tråd. Håndarbejde i kunsten.
Linnea Mølbak Szilas, museumsinspektør, Kunstmuseum Brandts

Torsdag 07/11 kl. 11.00-12.30: Frits Syberg. Livet vill!
Anna Stensgaard Nielsen, museumsinspektør, Johannes Larsen Museet

Torsdag 21/11 kl. 11.00-12.30: Lucie Rie – The Adventure of Pottery.
Sanne Flyvbjerg, kurator, CLAY

Tag med til eksklusive
kunstomvisninger på
de fynske museer

2421-043

Formiddage i klosteret: Samtidskunst

TID: 31/10, 6 torsdage, kl. 10.25-12.10

PRIS: 850 kr., studerende 0 kr.

STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6

UNDERVISER: Mathilde Teglgaard Nielsen, cand.mag. i kunsthistorie

Neo-dada, fluxus, popkunst, op art, minimalisme, post-minimalisme, koncept-kunst, land art, body art, performance, video, installationskunst feministisk kunst, postmodernisme, appropriationskunst, neo-ekspressionisme, nyrealisme, relationel æstetik, street art, superflat art, global kunst, identitetskunst, internetkunst mm. I forelæsningsrækken får du et overblik over samtidskunstens mange strømninger og udtryk samt indblik i dens historiske kontekst. Omkring 1960 skete et paradigmeskifte. Maleri, installation, video og ethvert andet medie er som udgangspunkt ligeværdige, og kunstnerens idé er mindst lige så vigtig som en håndlavet form og et æstetisk udtryk. Samtidskunsten tematiserer og problematiserer vores tid og de udfordringer, vi står overfor med krig, ungdomsoprør, kvindefrigørelse, globalisering, klimakrise og identitetspolitik. I forelæsningsrækken vil vi søge at forstå den nye kunsts udtryk – både på baggrund af historien og som optik for vores egen tid. Verdensnavne som Beuys, Abramovic, Kusama, Eliasson, Sherman, Eliasson og Weiwei dukker op som repræsentanter for vores sammensatte samtid.

31/10: Neo-dada og pop art

07/11: Minimalisme og postminimalisme

14/11: Performance, video og feminisme i kunsten

21/11: Postmodernisme og appropriationskunst

28/11: Nyrealisme og relationel æstetik

05/12: Identitetskunst, klimakunst, global kunst

2421-049

Det gode selskab: Dansk kunsts klassikere – nyere tid

TID: 4/11, 5 mandage, kl. 17.00-18.45

PRIS: 750 kr., studerende 0 kr.

STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6

Fem eftermiddage i selskab med fem af nyere tids største danske kunstnere, formidlet af vores kompetente forelæsere. Per Kirkeby's geologiske formationer, kirkeudsmykning og arbejde i mursten. Bjørn Nørgaards brutale hesteslagtning og arbejde for Dronningen, herunder de berømte gobeliner. Ursula Reuter Christiansens ekspressive stil og feministiske tema. Den dansk-islandske verdenskunstner Olafur Eliassons mange kæmpeinstallationer, fra regnbuen i Aarhus til Cirkelbroen i København og vandfaldene i New York, samt den vitale kolorist Tal R's kaotiske kompositioner med stof importeret fra lavkultur. Slut dig til det gode selskab!

04/11: Bjørn Nørgaard. Peter S. Meyer, mag.art. fhv. ekstern lektor og museumsdirektør

11/11: Ursula Reuter Christiansen. Erik Steffensen, kunstner og fhv. professor ved Det Kongelige Danske Kunstakademi

18/11: Olafur Eliasson. Lisbeth Bonde, cand.mag. i kunsthistorie, forfatter og kunstkritiker

25/11: Tal R. Lisbeth Bonde, cand.mag. i kunsthistorie, forfatter og kunstkritiker

09/12: Per Kirkeby. Erik Steffensen, kunstner og fhv. professor ved Det Kongelige Danske Kunstakademi

2421-174

Kunstweekend i København

TID: 23/11 og 24/11, lørdag og søndag, kl. 10.15-16.00

PRIS: 2100 kr. inkl. frokost, kaffe og kage. Uden overnatning.

STED: Se nedenfor

UNDERVISER: Mathilde Teglgaard Nielsen, cand.mag. i kunsthistorie

TILMELDINGSFRIST: 7/11

Vær med denne weekend, når vi oplever aktuelle udstillinger samt permanent udstillet kunst i hovedstaden. Det bliver to dage, hvor vi kommer vidt omkring i kunstens historie. Vi skal se kunst fra middelalderen og det nyeste nye inden for kunsten – og meget derimellem. Måltider og kaffepauser nyder vi i de bedste rammer, og alt er bestilt.

Lørdag 23/11

10.15-12.00: Statens Museum for Kunst. Vi går på opdagelse i de aktuelle særudstillinger. 'Against All Odds – Historiske kvinder og nye algoritmer' handler om en række markante nordiske kvinder i kunsten fra 1870-1910. I udstillingen 'Käthe Kollwitz' præsenteres denne tyske humanistiske kunstners formidable tegninger, grafik og skulpturer.

12.00-13.00: Frokost på Statens Museum for Kunsts café Kafeteria. Her vil personalet sørge for, at der er sandwich og noget at drikke.

13.00-14.00: Statens Museum for Kunst. Vi fordyber os i udvalgte hovedværker skabt efter år 1900. Glæd dig til modernismens stærke farver, grove strøg og udfordrende billedrum samt til samtidskunstens dybde, humor og varierede udtryksformer.

14.00-14.30: Eftermiddagspause på Statens Museums for Kunsts café Kafeteria. Her vil personalet sørge for en kop kaffe/te og et stykke kage.

14.30-16.00: Den Hirschsprungske Samling. Vi udforsker en stærk samling af dansk kunst fra 1800-tallet. Videre fordyber vi os i værker af Anna Ancher, Augusta Dohlmann, Anna Sophie Petersen, Johanne Krebs, Sofie Holten m.fl. i særudstillingen 'Hvordan så kvindernes moderne gennembrud ud?'

Søndag 24/11

10.15-12.00: Ny Carlsberg Glyptotek. Vi håndplukker de bedste værker fra samlingen, fortrylles af det smukke hus og kommer tæt på en stor dansk billedhugger i særudstillingen 'Kai Nielsen – født af hverdagen'.

12.00-13.30: Frokostpause på Ny Carlsberg Glyptotekets café Picnic. Vi vil her nyde en lækker sæsonpræget frokost med et glas øl, vin eller sodavand, efterfulgt af kaffe samt kage.

13.45-14.45: Nationalmuseet. Vi nærstuderer skulpturer, altertavler, krucifikser mm. fra middelalderen og renæssancen, og vi forundres over spektakulære genstande fra Kongens Kunstkammer.

14.45-15.00: Gåpause fra Nationalmuseet til Thorvaldsens Museum. Bemærk, kaffe og kage serveres ifm. frokosten.

15.00-16.15: Thorvaldsens Museum. Vi gransker Bertel Thorvaldsens formidable skulpturkunst og duperes over M.G. Bindelsbølls mesterværk af en museumsbygning, hvori Thorvaldsens tyste figurer får modspil af rummenes farver, mønstre, dekorationer, malerier og lys.

2421-138

Vinterhøjskole i klosteret: Knæk kunstens koder

TID: 9/12, 5 dage, kl. 10.00-14.30

PRIS: 3000 kr. inkl. fuld forplejning og frokost fra Møllekroen

STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6

UNDERVISER: Peter S. Meyer, mag.art. fhv. ekstern lektor og museumsdirektør

TILMELDINGSFRIST: 28/11

Velkommen til vinterhøjskole i det smukke Odense Adelige Jomfrukloster, hvor Peter S. Meyer vil åbne dine øjne for den moderne kunst. Glæd dig til fem dage i december med masser af kunst, dejlig mad og fællesskab. Moderne kunst kan være svær at forstå. Nogle bliver vrede og ryster på hovedet, men er der en mening med galskaben i kunsten? I løbet af denne uge får du gode redskaber til at knække kunstens koder, og du lærer, hvordan du kan tænke over det, du ser. Kan man overhovedet tale om god kunst længere? Undervisningen lægger op til, at vi tager den samtale på et oplyst grundlag. Ugeforløbet består af forelæsninger, samtaler, museums- og galleribesøg og øvelser. Underviser alle fem dage er Peter S. Meyer, mag. art i kunsthistorie, tidligere direktør ved Esbjerg Kunstmuseum, Trapholt og Stavanger Kunstmuseum, samt ekstern lektor og fagredaktør på Trap Danmark. Vi starter hver morgen med kaffe, morgenbrød og frugt og byder også på frokost fra Møllekroen alle fem dage. Kaffe og te er tilgængeligt hele dagen. Al forplejning er inkluderet i prisen. VIGTIGT OM TILMELDING: Bemærk, at tilmelding til vores vinterhøjskole er bindende, og at du ikke kan få pengene retur. Bemærk også, at forløbet er uden indkvartering.

med
spisning

Mød kunstner Erik A. Frandsen i samtale med Peter S. Meyer. Om det er maleri, tegning, skulptur, neonlys, aluminiumsplader eller hele installationer, så tager Frandsens værker udgangspunkt i kunstnerens levede liv. Maleri 'The Cave'. Se s. 6.

Mandag 9/12

09:30-10.00: Morgenmad

10.00-11.45: Historisk baggrund for kunsten i dag. I Danmark Fynboerne og skønvirke. Internationalt Wien: Klimt og Schiele; Tyskland: Ekspressionisterne; Frankrig Postimpressionisterne

11.45-12.45: Frokost

12.45-14.30: Den moderne kunst nye genrer: Happenings, installationer, fotografi, video

Tirsdag 10/12

09:30-10.00: Morgenmad

10.00-11.45: Væsentlige internationale kunstnere i de abstrakte kunstformer: Kandinsky og Klee; Surrealisterne: Jean Arp og Rita Kern Larsen

11.45-12.45: Frokost

12.45-14.30: Væsentlige danske kunstnere II Linien: Mortensen, Bjerke Petersen, Francisca Clausen og Sonja Ferlov Mancoba

Onsdag 11/12

09:30-10.00: Morgenmad

10.00-11.45: Er der kriterier for kunst? Værdidomme eller kvalitetskriterier

11.45-12.45: Frokost

12.45-14.30: Praktisk øvelse ud fra Howard Gardners teori om mange intelligenser (Besøg på Brandts)

Torsdag 12/12

09:30-10.00: Morgenmad

10.00-11.45: Kunstens institutioner: Museer, gallerier, kunsthaller og kunstakademier.

11.45-12.45: Frokost

12.45-14.30: Galleriets rolle for kunderne og kunstnerne (Besøg hos Albert Contemporary)

Fredag 13/12

09:30-10.00: Morgenmad

10.00-11.45: De nyeste kunstmedier: Video, fotografi og AI.

11.45-12.45: Frokost

12.45-14.30: Konklusion og samtale om kunst i dag.

Litteratur, teater, film & musik

2421-139

Sorg, smerte, savn og fravær – kursus i fransk kulturformidling

— **TID:** 3/9, 11 tirsdage, kl. 17.00-18.45
PRIS: 1350 kr., studerende 0 kr.
UNDERVERS: Helle Andersen, undervisningsassistent i fransk, Syddansk Universitet
OBS: Kurset foregår på fransk!

Sorg, smerte og savn hører til blandt skønlitteraturens store emner. I dette kursus i fransk kulturformidling vil vi se på, hvordan nogle af det 20. og 21. århundredes store, franske forfattere inddrager disse emner i deres bøger. I kurset vil vi læse to bøger samt uddrag af en række andre værker. Den første af de to bøger, der læses i deres fulde længde, er nobelprismodtageren Patrick Modianos bog 'Dora Bruder'. Bogen handler om den unge pige Dora Bruder, som Modiano aldrig har mødt og heller aldrig vil få mulighed for at møde, fordi hun døde i Auschwitz, inden Modiano blev født. Men efter Modiano tilfældigt støder på en avisnotits, der efterlyser den unge pige, kan han ikke lægge tanken om hende fra sig og forsøger at opstøve oplysninger om hende. Den anden bog er 'V13' af Emmanuel Carrère. Han dækkede retssagen mod de attentatmænd, der begik terrorhandlingerne den 13. november 2015 mod det nationale fodboldstadion Stade de France, spillestedet Le Bataclan samt en række caféer og restauranter. I Carrères fremragende bog kommer overlevende ofre, vidner og pårørende til orde parallelt med attentatmændene. Udover disse to værker vil vi læse en række uddrag af forfattere som f.eks. Georges Pérec, Blandine Le Callet og Boris Cyrulnik. OBS: Kurset foregår på fransk.

2421-150

Tag med i Odense Teater: Cyrano de Bergerac

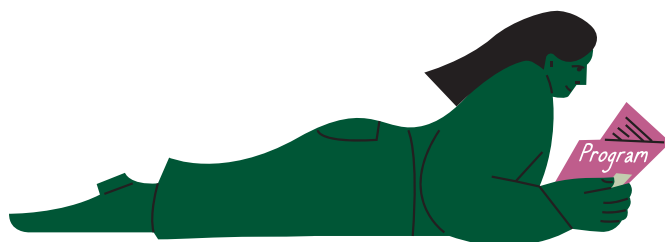
— **TID:** 3/9, 2 tirsdage
PRIS: 300 kr. inkl. teaterbillet
STED: Syddansk Universitet, Moseskovvej og Odense Teater, Jernbanegade 21
TILMELDINGSFRIST: 27/8

Cyrano de Bergerac er mester i poesiens forførende kunst. Han elsker ord, men hader sig selv. Han er overbevist om, at han er for grim til at fortjene kærlighed. Da slet ikke fra den lysende, kloge Roxanne, som han elsker i hemmelighed. Roxane drages imidlertid af den unge og smukke, men ikke særlig veltalende Christian. Cyrano beslutter sig for at hjælpe Christian med at gøre kur til den intelligente Roxane. Cyranos lidenskabelige ord skal strømme ud af Christians smukke mund og få Roxane til at forelske sig. Det bliver begyndelsen på et af teaterhistoriens mest passionerede trekantsdramaer, hvor ord kan forføre, men også bedrage. Oplev Martin Crimps geniale bearbejdelse, som med inspiration fra poetry slam og rapbattles kaster en forfriskende og nutidig glans over Edmond Rostands tidløse og tragiske historie om at være splittet mellem det poetiske hjerte og den ydre skønhed. Mød de medvirkende til scenekantsamtale, se forestillingen i Odense Teater, og bliv klogere på det hele på Folkeuniversitetet i ugen forinden.

03/09 kl. 18.45-20.30: Forelæsning. Sébastien Doubinsky, lektor i fransk, Aarhus Universitet. Sted: SDU Odense

10/09 kl. 17.30-18.00: Scenekantsamtale. Sted: Store Scene på Odense Teater

10/09 kl. 19.00-?: Forestilling. Sted: Store Scene på Odense Teater

2421-034

Musikkens mesterværker

- **TID:** 10/9, 5 tirsdage, kl. 17.00-18.45
PRIS: 750 kr., studerende 0 kr.
STED: Borgernes Hus, Lokale 3.5 og 3.6, 3. sal, Østre Stationsvej 15
UNDERVERSISER: Leif V. S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

Kom og få mere ud af musikken! I forelæsningerne dykker vi ned i romantiske klaverværker af Chopin, klassiske symfonier af Mozart, kirkemusik af 200-års-jubilaren Bruckner, en symfonisk fortælling af Strauss og en udødelig opera af Tjajkovskij. Nyd at kunne fordybe dig i blot ét værk ad gangen og få samtidig en introduktion til musikbegreber, genrer, instrumenter og musikhistorie. Du får mulighed for at få endnu mere ud af din næste musikoplevelse – uanset om det er et nyt værk, du kaster dig over, eller om du genhører et af disse udvalgte mesterværker. Alle deltagere får adgang til musikken via internettet og skal til hver mødegang lytte til værket på forhånd.

- 10/09:** R. Strauss: Don Juan
17/09: Chopin: Klaverværker
24/09: Bruckner: Te Deum
01/10: Tjajkovskij: Eugen Onegin
08/10: Mozart: Symfoni nr. 25 og Symfoni nr. 40

2421-061

Formiddage i klosteret: Dylan, Springsteen og den amerikanske drøm

- **TID:** 13/9, 5 fredage, kl. 11.00-12.45. OBS!
Der er 14 dage mellem hver forelæsning.
PRIS: 750 kr., studerende 0 kr.
STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6
UNDERVERSISER: Neal Ashley Conrad Thing, ph.d. i litteraturvidenskab

"You better start swimming or you'll sink like a stone," advarede Dylan tilbage i 1963. "Oh, meet me in a land of hope and dreams," synger Springsteen om sit håb for Amerika og livet på den anden side af døden. Bob Dylan og Bruce Springsteen har på hver deres måde både besunget og kritiseret den amerikanske drøm. Kritikken er gået på, at det fælles sæt af værdier og idealer, det enkelte menneske identificerer sig med, ikke lever op til de faktisk gældende livsvilkår. Flere og flere lever i yderste ensomhed og fattigdom. Den amerikanske drøm udspringer af en forestilling om, at den enkelte amerikaner kan, hvad han eller hun vil, at det er muligt alene ved flid og arbejdsomhed at opnå velstand og kravle op ad den sociale rangstige, men den drøm er brast mange gange. Ikke nok med at drømmen har ændret karakter og udviklet sig i uventede retninger, den bliver også modarbejdet af det kapitalistiske samfunds indretning og pres på den enkelte. Spækket med musikseksempler, belyser vi i forelæsningsrækken modsætningerne mellem de humanistiske værdier, som Dylan og Springsteen forsvarer og de faktisk gældende værdier i Amerika og Vesten.

2421-100

Dansk sprog i 6.000 år

- **TID:** 2/10, 1 onsdag, kl. 18.30-20.15
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVERSISER: Thomas Olander, lektor i indoeuropæisk sproghistorie, Københavns Universitet

De fleste ved, at svensk og norsk er søstersprog til dansk. Tysk og engelsk er en slags kusiner, men vores sprog har også fjernere slægtninge over hele kloden – vi er en lille del af den store indoeuropæiske sprogfamilie. Med udgangspunkt i moderne dansk, som vi går rundt og snakker det med hinanden, spoler vi tiden tilbage og sætter dansk ind i en større sproghistorisk sammenhæng. Hvordan er dansk blevet til? Hvornår kom det til Danmark? Hvor kom det fra? Og hvor langt tilbage går det danske sprogs historie? Undervejs kommer vi forbi gamle stadier af dansk og andre sprog, og vi taler om, hvad det betyder, at nogle sprog er beslægtede med hinanden, men ikke med andre. Vi kommer også til at høre lidt om, hvad forhistorisk dna kan fortælle os om vores sprogs historie.

2421-159

Tag med i teatersalen ODEON: Arendt – At se i mørke

- **TID:** 2/10, 2 onsdage
PRIS: 300 kr. inkl. teaterbillet
STED: Syddansk Universitet og Teatersalen – Odeon
TILMELDINGSFRIST: 25/9

Vi møder den aldrende filosof Hannah Arendt i 1975. Hun er i København for at modtage Sonningprisen. Stemmer fra fortiden driver hende rundt i en hurtig, fysisk og turbulent strøm af mennesker, hun har mødt, valg hun har truffet, og politiske teorier hun har formet i løbet af sit dramatiske liv. Vi er med hende på flugt fra nazisterne i 1930'ernes Berlin, som statsløs i USA og som korrespondent for 'The New Yorker' under processen mod topnazisten Adolf Eichmann. Med styrke og vid argumenterer hun både imod anklager og tiltalte i sin søgen efter en sandhed bag Holocaust. Hannah Arendt insisterer på, at nuancerne skal frem, og på scenen genskaber hun sin teori om ondskabens banalitet. Endnu en bølge af antidemokratiske bevægelser skyller i disse år ind over Europa. Rå radikalitet og tendenser til totalitarisme og populisme stiller spørgsmål til vores ansvar som mennesker. Spørgsmål, som den tyske, politiske filosof Hannah Arendt undersøgte hele sit liv. Men hvem var hun? Denne forestilling er fiktion inspireret af Hannah Arendts liv og tænkning. 'Arendt – At se i mørke' præsenteres i samarbejde mellem Off Off/Produktion og Odense Teater. Mød de medvirkende til scenekantssamtale, se forestillingen i Odense Teater, og bliv klogere på det hele på Folkeuniversitetet i ugen forinden. Forestillingen er støttet af Statens Kunstfond, Beckett-Fonden, Aage og Johanne Louis-Hansens Fond, Knud Højgaards Fond, Sonning Fonden og L. Zeuthens Mindelegat.

02/10 kl. 18.45: Forelæsning. Karin Wolgast, cand.mag. i tysk og filosofi, ph.d. i tysk. Sted: SDU Odense

09/10 kl. 18.00: Scenekantssamtale. Sted: Teatersalen – Odeon

09/10 kl. 19.30: Forestilling. Sted: Teatersalen – Odeon

2421-046

Aftener i klosteret: Om Don Quixote

— **TID:** 23/10, 4 onsdage, kl. 18.30-20.15
PRIS: 650 kr., studerende 0 kr.
STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6
UNDERVISER: Rigmor Kappel Schmidt, forfatter, oversætter og cand.mag. i spansk

Tag med til fire aftener i Odense Adelige Jomfrukloster, hvor Rigmor Kappel Schmidt guider dig gennem 'Don Quixote' af Miguel Cervantes – et af litteraturhistoriens mest berømte værker. En lavadelsmand fra landet har forlæst sig på ridderbøger. Han iscenesætter sig selv som ridder, antager navnet don Quixote og drager ud med sin væbner, altid parat til at forsvare jomfruer i nød. Folk, de møder på deres vej, har hver deres historie at fortælle, ikke om ridderbedrifter, men om kærlighed. Middelalderens aftaleægteskab må vige for den nymodens kærlighed, der let kører af sporet. Bogen om don Quixote skal forestille at være skrevet på arabisk, oversat af en spansk-araber til spansk og rettet til af en spansk forfatter. I bind II har folk læst bind I og begynder at spille med på don Quixotes gale ideer. Det ender i en herlig karnevalisme, når don Quixote ikke kan skelne fiktion fra virkelighed. Til gengæld bliver alle de legendariske episoder fortalt med en solid forankring i samtidens virkelighed, værkets historiske baggrund og Cervantes' barske liv.

- 23/10: Don Quixote og Sancho, iscenesættelse, legendariske episoder**
30/10: Kærlighedshistorierne, fra aftaleægteskab til kærlighed
06/11: Fortælle måde, barokkens litteratur
13/11: Karnevalisme, inkvision, samtid

2421-054

Leonard Cohen – 90 år

— **TID:** 24/10, 1 torsdag, kl. 17.00-18.45
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
STED: Borgernes Hus, musikscenen i musikbiblioteket på 2. sal, Østre Stationsvej 15
UNDERVISER: Espen Strunk, forfatter og rockjournalist, Musikmagasinet GAFFA

I september 2024 ville den store, canadiske sanger, sangskriver og forfatter Leonard Cohen være fyldt 90 år. I denne forelæsning opruller litteraturhistoriker og musikjournalist Espen Strunk hele historien om Cohens liv og karriere. Han fortæller ikke mindst om de store, eksistentielle temaer, som løber gennem hele værket – fra debutromanen 'Let Us Compare Mythologies' fra 1956 til Cohens sidste album, der udkom kort før hans død i efteråret 2016. Espen Strunk er musikjournalist og forfatter, cand.mag. i litteraturhistorie og til daglig nyhedsredaktør på musikmagasinet GAFFA. Han har skrevet en række biografier og musikbøger – og så er han en af de få, danske journalister, som har mødt og interviewet Leonard Cohen.

2421-009

Nordisk litteratur og kunst

— **TID:** 26/10, 1 lørdag, kl. 10.15-16.15
PRIS: 500 kr., studerende 0 kr.
STED: Borgernes Hus, lokale 1.1. sal, Østre Stationsvej 15
UNDERVISER: Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

Nyere nordisk litteratur og kunst er for alvor slået igennem og har klaret sig rigtig godt de sidste årtier, også i udlandet. Denne dag rejser vi til forskellige nationer i Norden. Vi ser tilbage på den skriftlige tradition, der udspringer af giganter som Halldor Laxness, Knut Hamsun og William Heinesen og lander oppe i den spændende litteratur fra det nye årtusinde. Hvad har tendenserne været, og hvad har farvet de enkelte nationers litteratur længere tilbage i tiden frem til nu? Er der noget, der er specifikt for den enkelte nation, og er der omvendt noget særligt, der farver den nordiske litteratur som helhed og adskiller den fra den øvrige verdens litteratur? Endelig danner den nationale billedkunst et visuelt bagtæppe for forelæsningsne, og undervejs skal vi også se på nogle store nationale billedkunstnere.

2421-108

Formiddage i Cafe biografen: Filmens mestre

— **TID:** 1/11, 6 fredage, kl. 10.00-11.45
PRIS: 850 kr., studerende 0 kr.
STED: Cafe biografen, Amfipladsen 13
UNDERVISER: Andreas Halskov, ekstern lektor i medievidenskab, Aarhus Universitet

Filmens mestre handler om nogle af de mest banebrydende instruktører i filmens historie og de genrer og strømninger, som de hver især er forbundet med. Med Café biografen som ramme skal vi se på store filmskabere, der gennem de sidste hundrede år har haft afgørende indflydelse og sat nye normer for hele det filmiske udtryk. Fra stumfilmens store komedieskabere til nutidens mest fremtrædende og kontroversielle skikkelser. Vi gør opmærksom på, at forelæsningsne foregår i en biograf. Der er derfor ikke borde, og belysningen er dæmpet. OBS! Ingen forelæsning fredag 8/11.

- 01/11: Noir'ens mestre – fra Fritz Lang til Bodil Ipsen**
15/11: Komediens kunst – Chaplin, Tati og Allen
22/11: Uhyggens mestre – Alfred Hitchcock og David Cronenberg
29/11: Svenske mestre – fra Ingmar Bergman til Ruben Östlund
06/12: Britisk socialrealisme – fra Ken Loach til Andrea Arnold
13/12: Ubahagets kunst – fra Pier Paolo Pasolini til Michael Haneke

Andreas Halskov forelæser i Cafe biografen om filmens mestre fra stumfilmens store komedieskabere til nutidens mest fremtrædende og kontroversielle skikkelser.

2421-031

Intensiv litteraturlæsning i klosteret

TID: 2/11 og 16/11, 2 lørdage, kl. 10.00-14.00

PRIS: 650 kr., studerende 0 kr.

STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6

UNDERSISER: Anders Østergaard, ekstern lektor i litteratur,
KØBENHAVNS Universitet

Hvad er en god litterær tekst? En stærk fortælling, en gribende historie, skildring af interessante personer eller fortættede øjeblikke. Men hvad ville alt dette være værd, hvis det ikke kom til os i litteraturens medrivende, nuancerede sprog? Hensigten her er at skærpe vores udbytte og opmærksomhed på både indhold og form, når vi læser. Vi undersøger litteraturens forskellige måder at rive os med på, at lege med os, drille os og udvide vores horisont. Og vi studerer de sproglige valg, forfattere har truffet og søger at forstå deres mening. Over to lørdage skal vi både læse ældre og nyere tekster og danske og udenlandske, som sendes til deltagerne i god tid inden hver kursusgang. Vi vil studere gode fortællinger og litterære virkemidler hos bl.a. Blicher, Blixen, Herman Bang foruden nyere danske og europæiske forfattere. Alt sammen med det formål at højne læseoplevelsen. En vifte af gode tekster foldes ud og krydres med billeder og videoeksempler fra film og skuespil. Deltagerne skulle gerne føle sig både underholdt og opmuntret til videre læsning.

2421-155

Tag med i Odense Teater: Gengangere

TID: 7/11, 2 torsdage

PRIS: 300 kr. inkl. teaterbillet

STED: Syddansk Universitet, Moseskovvej og Værkstedsscenen
Odense Teater, Jernbanegade 21

TILMELDINGSFRIST: 31/10

Den midaldrende Helene vil gerne holde sammen på familien, og da den voksne søn Osvald kommer på besøg, har hun store forventninger til dagen. Men intet går som planlagt. Familien er hjemsogt af fortidens spørgsmål, og de må alle erkende, at det ikke er nemt at slippe fri af gamle vaner, selvom man virkelig forsøger. I denne version af 'Gengangere' er tjenestepigen Regine centrum for historien. Hvilke traumatiske hændelser er holdt skjult i Regines familiehistorie? Det er en fortælling om, hvordan traumer nedarves i generationer, og hvad der skal til for at gøre sig fri. 'Gengangere' vakte stor forargelse i sin samtid og er et af Henrik Ibsens mest kontroversielle skuespil. Hvad lignede det at udstille utroskab, sygdom og dobbeltmoral i det borgerlige ægteskab? Men hvilke oversete historier gemmer vores klassiske tekster på, når vi undersøger dem med nutidens briller? Hvilke glemte kvindeskæbner og anderledes vinkler på kendte historier kan give os nye kunstneriske oplevelser og indsigter? De spørgsmål stiller instruktør Liv Helm med sin rørende og aktuelle version af Ibsens klassiker. Forestillingen er en co-produktion mellem Husets Teater og Odense Teater. Mød de medvirkende til scenekantssamtale, se forestillingen i Odense Teater, og bliv klogere på det hele på Folkeuniversitetet i ugen forinden.

07/11 kl. 18.30: Forelæsning. Jørgen Haugan, professor emeritus i nordisk sprog og litteratur, Københavns Universitet. Sted: SDU Odense

14/11 kl. 18.00: Scenekantssamtale. Sted: Værkstedsscenen
Odense Teater

14/11 kl. 19.30: Forestilling. Sted: Værkstedsscenen Odense Teater

2421-101

Hvorfor er dansk verdens bedste sprog?

TID: 4/12, 1 onsdag, kl. 18.00-19.45

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

UNDERSISER: Peter Juel Henriksen, seniorforsker ved Dansk
Sprognævn

Vi danskere har travlt med at undskylde vores sprog. Det er for svært at sige "rødgrød med fløde", synes turisterne. Undskyld. Stavningen er helt umulig, tegnsætningen endnu værre. Der mangler danske ord for de mest elementære ting, "maile", "date", "downloade", "mobilpay'e". Nordmænd og svenske synes, at dansk lyder som en halsbetændelse. Men nu kan det være nok. Sandheden må frem. Dansk er ikke bare smukt og præcist, det er i virkeligheden det mest raffinerede sprog af dem alle. Kom og hør hvorfor.

2511-017

Knæk litteraturens koder

TID: 13/2, 6 torsdage, kl. 18.30-20.15

PRIS: 850 kr., studerende 0 kr.

STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6

Litteratur giver oplevelser. Den giver adgang til nye refleksioner, andre menneskeskæbner og fremmede verdener. De unikke læseoplevelser findes overalt, og hver litterær genre har sine særlige kendetegn. Hvordan læses en novelle? Et digt? Dramaet? Eller en roman? Litteraturen bruger kodesprog i form af symboler, metaforer og andre fortælletekniske greb. Så for at forstå litteraturens skjulte lag må man fortolke og afdække dens strukturer. Lær centrale skønlitterære genrer at kende, og bliv klogere på deres udtryksformer, ligheder og forskelle. I forløbet tager vi afsæt i konkrete tekster inden for de forskellige genrer.

13/02: Lyrikken. Lars Handesten, lektor i litteratur, Syddansk Universitet

20/02: Dramaet. Johan Holm Mortensen, dramaturg, Det Kongelige Teater

27/02: Eventyret. Peer E. Sørensen, professor emeritus i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

06/03: Romanen. Lis Møller, professor i litteratur, Aarhus Universitet

13/03: Autofiktion. Stefan Kjerkegaard, lektor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

20/03: Novellen. Anne-Marie Vestergaard, cand.mag. i litteraturvidenskab

Tilmeld dig
holdene på
fuodense.dk/odense. Betal
med kort eller
MobilePay

Samfund og verden

2421-042

Sommerhøjskole i klosteret: Rundt om Tyskland

— **TID:** 5/8, 5 dage**PRIS:** 3400 kr. inkl. forplejning hele dagen og frokost fra Møllekroen.**STED:** Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6**TILMELDINGSFRIST:** 29/7

Velkommen til sommerhøjskole med Folkeuniversitetet i det smukke Odense Adelige Jomfrukloster. Vi glæder os til at åbne dørene i august måned, hvor du vil opleve en uge med masser af viden, dejlig mad og fællesskab. Til dette sommerkursus skal vi tilbringe en hel uge i det smukke Odense Adelige Jomfrukloster og fokusere på et af danskernes favoritrejsemål: Tyskland. Vi har samlet en række af de forskere, der ved mest om Tyskland, og vi skal undervejs høre om tysk historie, samfund, kunst, musik, litteratur, filosofi, film, kultur, arkitektur, design og vin. Vi starter hver morgen med kaffe, morgenbrød og frugt og byder også på frokost fra Møllekroen alle fem dage. Bemærk! Fredag mødes vi i Cafe biografen kl. 9.15 og denne dag er derfor uden morgenmad.

Mandag 5/8

9.00-9.15: Morgenbrød, frugt og kaffe/te**9.15-12.00: Indføring i tysk kultur og identitet.**

Morten Dyssel, litterat og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab

12.00-13.00: Frokost**13.00-14.45: Richard Wagner og tyskheden.** Søren Schauer, lektor på Det Kgl. Danske Musikonservatorium og kendt fra Den Klassiske Musikquiz på DR2

Tirsdag 6/8

9.00-9.15: Morgenbrød, frugt og kaffe/te**9.15-12.00: Arkitektur, byplanlægning og design.**

Hans Christian Post, postdoc ved Syddansk Universitet

12.00-13.00: Frokost**13.00-14.45: 9. november – en skæbnedag i tysk historie (1918-89).** Therkel Stræde, lektor i historie, Syddansk Universitet

Onsdag 7/8

9.00-9.15: Morgenbrød, frugt og kaffe/te**9.15-12.00: Tysk litteratur: Strømninger og hovedværker fra 1871 til i dag.**

Adam Paulsen, lektor i litteratur, Syddansk Universitet

12.00-13.00: Frokost**13.00-14.45: Kampen om midten. Tysk politik og samfund i det 21. århundrede.**

Moritz Schramm, lektor i tysk historie og kultur, Syddansk Universitet

Torsdag 8/8

9.00-9.15: Morgenbrød, frugt og kaffe/te**9.15-12.00: Tysk modernisme – fra ekspressionisme til Entartete Kunst.**

Mathilde Teglgaard Nielsen, cand.mag. i kunsthistorie

12.00-13.00: Frokost**13.00-14.45: Sådan tænker tyskerne – tysk filosofi og dens spor i kultur og samfund.** Søren Harnow, professor i filosofi, Syddansk Universitet

Fredag 9/8

9.15-12.00: Filmvisning i Cafe biografen: Himlen over Berlin (1987) med introduktion. Morten Dyssel, litterat og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab. OBS! Filmen er på tysk med engelske undertekster.**12.00-13.00: Frokost****13.00-14.45: Tysk vinsmagning og vinhistorie.** René Langdahl, cand.mag. i historie og vinskribent på Gastro samt underviser på Vinakademiet

2421-111

AI mellem fornuft og følelse

— **TID:** 2/9, 1 mandag, kl. 18.45-20.30**PRIS:** 200 kr., studerende 0 kr.**UNDERVISER:** Jan Damsgaard, cand.scient. i datalogi, ph.d. og professor på Institut for Digitalisering på CBS

AI (kunstig intelligens) har ramt hele verden, og brugerne er begejstrede. Teknologien har spredt sig med lynets hast og hurtigere end noget tidligere fænomen på internettet. I forelæsningen afmystificerer vi AI og giver talrige eksempler på, hvordan teknologien kan hjælpe virksomheder og det offentlige med sagsbehandling, HR-opgaver, diagnostik, kommunikation og meget andet. Derudover handler den også om vigtigheden af regulering, der ifølge forelæseren ikke må være så hård, at vi bremser EU-landenes muligheder for at skabe konkurrencedygtige AI-baserede virksomheder og dermed overlader initiativet til andre. Hvad gemmer sig i 'den sorte boks', og hvordan skal vi høste fordele, samt håndtere ulemper og misbrug? Vi gør alle klogt i at forholde os til algoritmernes indtog i erhvervslivet, i det offentlige, i uddannelsessystemet, i sundhedsvæsenet, i vores hjem – ja i hele samfundet og økonomien.

2421-038

Bag om det amerikanske valg

— **TID:** 10/9, 5 tirsdage og 1 mandag, kl. 18.30-20.15
PRIS: 850 kr., studerende 0 kr.

Tirsdag den 5. november 2024 går amerikanerne til valg, og det bliver afgjort, om Joe Biden får lov at fortsætte i endnu en periode, eller om det bliver republikanerne, som sætter sig på præsidentembedet de næste fire år. Samtidigt er der også valg til USA's kongres, som får stor betydning for den næste præsidents handlemuligheder i de kommende år. Vi varmer op til valget og går i dybden med en række vigtige temaer og spørgsmål, som kommer til at dominere valgkampen og afgøre udfaldet. Bliv klædt på til middagssamtalen om det amerikanske valg.

- 10/09: Valgsystemet.** Anne Mørk, ph.d. i amerikanske studier, Syddansk Universitet
- 16/09: Kandidaterne.** Niels Bjerre-Poulsen, lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet
OBS! Foregår på en mandag.
- 24/09: Medierne.** Anders Bo Rasmussen, lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet
- 01/10: Status på valgkampen.** Mette Nøhr Claushøj, ekstern lektor i amerikansk politik, Københavns Universitet
- 08/10: Præsidentvalgets racemæssige og etniske dimensioner.** Jørn Brøndal, professor i amerikanske studier, Syddansk Universitet
- 22/10: Udenrigspolitikken.** Jakob Sinding Skøtt, ph.d. i statskundskab, lektor i samfundsfag, Nyborg Gymnasium

2421-058

Minutter i midnat – atomtruslen dengang og nu

— **TID:** 30/9, 1 mandag, kl. 18.45-20.30
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Henry Nielsen, lektor emeritus, Aarhus Universitet. Casper Andersen, lektor i idéhistorie, Aarhus Universitet

Under den kolde krig vidste alle danskere, at der få hundrede kilometer fra Danmarks grænser stod tusindvis af raketter med kernevåben rettet mod den anden side af jerntæppet. Selvom hele ni lande i dag råder over atomvåben, har truslen om atomkrig ikke fyldt meget i vores bevidsthed de seneste år – lige indtil februar 2022, hvor russiske styrker rykkede ind over Ukraines grænser, og Putin igen satte kernevåben på dagsordenen. Bliv klogere på kernevåben når vi dykker ned i superbombens globale historie fra udviklingen af de første atombomber under 2. Verdenskrig til nutidens aktuelle trusselsbillede. Undervejs kommer vi forbi Oppenheimer, Bohr og ikke mindst, hvilke tiltag, der gennem tiden er blevet gjort for at mindske risikoen for atomkrig. I forelæsningen tager vi udgangspunkt i bogen 'Minutter i midnat. En global historie om kernevåben' (Aarhus Universitetsforlag).

2421-055

Krisen i Mellemøsten: tre forskere, tre vinkler

— **TID:** 10/10, 1 torsdag, kl. 17.30-19.40
PRIS: 50 kr.

UNDERVISER: Peter Seeberg, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet. Jakob Egholm Feldt, professor i global historie, Roskilde Universitet. Sten Rynning, professor v. Institut for Statskundskab og direktør for Danish Institute for Advanced Study, Syddansk Universitet.

Forholdet mellem Israel og Palæstina er fortsat i fokus. Den dramatiske udvikling, der blev indledt med Hamas' terrorangreb i Israel den 7. oktober 2023 og Israels ødelæggende krigsførelse i Gaza-området i mange måneder derefter, har optaget medierne og bidraget til den ustabile situation i Mellemøsten. Konflikten har vist sig at have potentiale til at brede sig i regionen og har involveret USA, EU og andre internationale aktører. Hvordan kan vi forstå det, der foregår – og hvad kommer der til at ske fremover? Torsdag d. 10. oktober inviterer Folkeuniversitetet tre forskere fra Syddansk Universitet og Roskilde Universitet til et arrangement med det formål at belyse den aktuelle kritiske situation og diskutere mulige perspektiver fremover. Vi vil tage udgangspunkt i den seneste udvikling i konflikten og i forlængelse heraf vil de tre forskere give hver deres perspektiv på den kritiske situation: konflikten mellem Israel og Hamas, de arabiske stater og Irans rolle, de internationale spillere og deres interesser og alliancer.

- 17.30-17.35 Velkomst.** Ved lektor Peter Seeberg, SDU
- 17.35-18.00 Konflikten mellem Hamas og Israel – det lokale perspektiv.** Oplæg ved Jakob Egholm Feldt.
- 18.00-18.25 De arabiske staters rolle, Iran og Tyrkiet – det regionale perspektiv.** Oplæg ved Peter Seeberg.
- 18.25-18.50 De globale aktører: USA, EU, Kina – det internationale perspektiv.** Oplæg ved Sten Rynning.
- 18.50-19.15 Diskussion og spørgsmål fra publikum.**
- 19.15-19.30 Folkeuniversitetet er vært: kaffe og te**

2421-044

Eftermiddage i klostret: Samfundsøkonomiske udfordringer

— **TID:** 29/10, 5 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 750 kr., studerende 0 kr.
STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6
UNDERVISER: Jesper Jespersen, professor i økonomi, Roskilde Universitet

Samfundsøkonomiske kriser synes at være blevet noget nær en permanent tilstand: stagnation i produktion, finansbobler, stigende ulighed, offentlige budgetunderskud og miljøbelastning i kombination med en fortsat temperaturstigning. Forrige århundredes samfundsøkonomiske teorier og politik er ikke længere fuldt tidssvarende. De traditionelle lærebøger, der antager, at det markedsøkonomiske system er selvregulerende og af sig selv kan genskabe finansiell stabilitet, vækst og et roligt klima er mildt sagt udfordret af virkeligheden. Statsminister Mette Frederiksen kaldte ved en tidligere lejlighed ligefrem de mest benyttede økonomiske teorier for 'lidt gammeldags'. Dette kursus sigter mod en opdatering af den samfundsøkonomiske forståelse af de aktuelle udfordringer. Anbefalet litteratur: J. Jespersen: 'Vækstøkonomi på Vildspor', Forlaget Jensen&Dalgaard, 2019 J. Jespersen: 'Introduktion til Makroøkonomi', 5. udg. Djøfs Forlag, 2024. Find hele programmet på hjemmesiden.

Det store
overblik

2421-069

NATO i dag og i morgen

TID: 12/11, 1 tirsdag, kl. 18.45-20.30

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

UNDERVERISER: Sten Rynning, professor v. Institut for Statskundskab og direktør for Danish Institute for Advanced Study, Syddansk Universitet.

NATO har i 75 år været garant for europæisk sikkerhed og stabilitet, men kan NATO i dag holde til et skifte fra amerikansk lederskab til større europæisk ansvar? I denne forelæsning kigger Sten Rynning på Europas rolle i NATO og skitserer, hvordan de europæiske lande historisk har understøttet amerikansk lederskab. Men hvis lederskabet svinder, må europæerne skifte fra at understøtte lederskab til at tage det. Hermed skabes friktion og spændinger i det europæiske samarbejde. I forelæsningsen vil vi fokusere på, hvad de største risici er for forsvarssamarbejdet, og hvordan NATO's fremtid kan se ud.

2421-047

Hvor er Kina på vej hen?

TID: 14/11, 5 torsdage, kl. 18.30-20.15

PRIS: 750 kr., studerende 0 kr.

Kina er med sine ca. 5000 år på bagen en af verdens ældste kulturer. Som verdens tredjestørste land og verdens mest folkerige nation spiller landet en kolossal rolle i nutidens globale forhold. Tag med på et strejftog gennem Kinas historie, gennem kejsertiden, republikken, den kommunistiske revolution og Mao-tiden til de økonomiske reformer og Kinas ubestridte plads blandt verdens førende nationer. Med Kinas nye storpolitiske vægt og økonomiske betydning har vores syn på landet forandret sig radikalt. Fascinationen af Kina som et økonomisk vidunder er blevet erstattet af bekymringer om Kinas globale magtudøvelse. Samtidig sker der mange forandringer i Kina under præsident Xi Jinping. Der er lanceret en ny udenrigspolitik. Der føres stadig stærkere kontrol med civilsamfundet, kulturlivet og medierne. Og der gennemføres økonomiske reformer med fokus på digital innovation og grøn teknologi. Kom og hør mere om landet, der igen er på vej i en ny retning. Hvordan påvirker det os i Danmark og resten af verden? Find hele programmet på hjemmesiden.

2421-104

Stormagtsspillet i Arktis

TID: 20/11, 1 onsdag, kl. 18.45-20.30

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

UNDERVERISER: Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor ved Forsvarsakademiet

Over det sidste årti har stormagterne USA, Rusland og Kina rettet fokus mod Arktis. I takt med at isen smelter, bliver regionens ressourcer og attraktive sejlruter mere tilgængelige. Det stærkt forværrede forhold mellem Rusland og de øvrige arktiske stater efter den russiske invasion af Ukraine i februar 2022 har yderligere skærpet stormagtsspillet i Arktis og sat samarbejdet i Arktisk Råd under pres. Med finsk og svensk medlemskab af NATO er der lagt op til, at også NATO kommer til at spille en større rolle i regionen. Derfor er det formentlig slut med den særegne lavspænding, som har kendetegnet Arktis siden afslutningen af den kolde krig. Det er dårligt nyt for de arktiske småstater som kongeriget Danmark. Hvad driver stormagtsspillet i Arktis? Og hvad er implikationerne for det arktiske samarbejde og regionens småstater?

2421-078

Fra præsidentvalget til Gaza og Ukraine: Mød Clement Kjersgaard

TID: 2/12, 1 mandag, kl. 20.00-21.45

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

UNDERVERISER: Clement Behrendt Kjersgaard, udgiver, journalist og MA i filosofi, politik og økonomi

Analysen fra Clement Kjersgaard er så enkel, som den er rig på konsekvenser og paradokser: Demokratiet er i krise – og den gamle elite har stadig ikke forstået omfanget af udfordringerne. Samtidig med, at politikerne i Vestens hovedstæder er travlt optaget af deres hjemlige stridigheder, tegner der sig nye magtbalancer og problemer, der truer med at undergrave demokratiet, som vi kender det.

2421-066

Thomas Piketty og den økonomiske ulighed

TID: 3/12, 1 tirsdag, kl. 17.30-21.30

PRIS: 350 kr., studerende 0 kr.

UNDERVERISER: Rune Møller Stahl, adjunkt ved Centre for Business and Development Studies (CBDS), Copenhagen Business School

I lang tid blev ulighed betragtet som et overstået problem i vores del af verden. Men det sidste årti er den økonomiske ulighed rykket ind som et helt centralt emne i den politiske debat. Den mest centrale figur i denne udvikling er den franske økonom Thomas Piketty. I foredraget undersøger vi Pikettys ambitiøse forsøg på at skabe en forståelse af det globale samspil mellem økonomisk og politisk magt, der har præget ulighedens historie gennem de seneste 200-300 år, og diskuterer, hvorfor Pikettys forskning har fået så stor gennemslagskraft i vores tid.

2511-013

Frygtens Karrusel – om hvordan og hvorfor medierne dagligt fodrer din frygt

TID: 4/2, 1 tirsdag, kl. 18.30-20.15

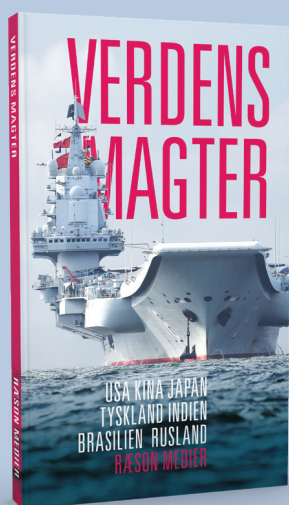
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

UNDERVERISER: Hans Jørgen Nielsen, cand.scient.pol., direktør og stifter af Slotsholm Aps

Hvilken farlig bekymring har du senest talt med familie og venner om over et glas rødvin? Klimaet, krigen, epidemien, pesticidrester i drikkevandet, skadelig kemi i tøjet, overstressede familier, lurende terrorister, kriminalitet, radioaktivt radon i boligen, eller måske endda menneskehedens eller hele klodens undergang? Meget af al den farlighed, du dagligt bliver informeret om fra medierne, er det rene gas. Det er i hvert fald budskabet i bogen 'Frygtens Karrusel – hvordan vi er kodet til frygt, og hvor nemt det er at udnytte' (2024). Det handler om, hvordan og hvorfor medier og interesseorganisationer bidrager til, at vi dagligt overvældes af rå mængder af farlighed. Mød til denne forelæsning den ene af forfatterne, og tag med ham på den humoristiske, dragende og vidensbaserede rejse i den farlige verden.

RÆSON – det uafhængige nyhedsmagasin om dansk og international politik – udkommer fire gange om året på tryk og løbende på nettet. 12 måneders abonnement: 250 kr./200 for studerende+pensionister

„Generelt en af de bedste og mest grundige aktuelle globale analyser [...] Bør anskaffes i de fleste biblioteker der ønsker aktuel litteratur” – Dansk BiblioteksCenter om den første udgave af „Verdens Magter” i 2014.

Hvordan vil verdens syv mest magtfulde lande præge fremtiden? Helt ny udgave af bogen med bidrag af bl.a. Lykke Friis, Niels Bjerre-Poulsen, Flemming Splidsboel og Camilla Tenna Nørup Sørensen. 299 kr. inkl. porto og forsendelse

GAVE TIL STUDERENDE PÅ FOLKEUNIVERSITETET:

Tegner du abonnement på RÆSON eller ÆRA eller køber du „Verdens Magter” kan du vælge en gratis bog fra forlaget, fx Mikkel Vedby Rasmussens „Tilbage til krigen – Danmark i den nye verdensorden” (2023, normalpris 199 kr.) eller „Latinamerika nu” (2021, normalpris 299 kr.) – vi betaler også porto og ekspedition.

Se mere: raeson.dk/fu

„Allerede fra begyndelsen fornemmer man, at redaktionen bag er fast besluttet på at give danskerne en hel ny type historiemagasin, der i virkeligheden er en hybrid mellem bog og blad. Kvaliteten af artiklerne er tårnhøj” – Politikens anmeldelse ved lanceringen af ÆRA i 2021

ÆRA – magasinet om historie, kultur og kulturhistorie – udkommer i mega-format (144 sider) to gange om året. Årsabonnement: 299 kr./249 for studerende+pensionister

Arkæologi & historie

2421-162

Sommer i klosteret: Det gamle Ægypten

TID: 12/8, 1 mandag, kl. 09.00-16.00

PRIS: 850 kr. inkl. fuld forplejning, morgenmad, frokost fra Møllekroen og kaffe/kage

STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6

UNDERVISER: Mette Gregersen, cand.phil. i ægyptologi. Rune Rasmus Olsen, post.doc., ekstern lektor, Københavns Universitet

TILMELDINGSFRIST: 1/8

Det gamle Ægypten har fascineret mennesker i århundreder. På dette en-dagskursus vil vi beskæftige os med landets historie og religion i oldtiden, men andre emner vil også indgå. Med udgangspunkt i skriftlige og arkæologiske kilder introducerer vi her den ægyptiske civilisations lange historie gennem forskellige punktnedslag, som hver især belyser oldtidens samfund fra forskellige vinkler. Vi kigger på logistik og organisering bag det statslige byggeri af Kheopspyramiden i det Gamle Rige, på ideologiske grunde og praktiske formål med koloniseringen af Nubien, Ægyptens sydlige nabo i det Mellemste Rige og på konsekvenserne for den almindelige ægypters hverdag ved det Ny Riges territoriale erobringer i de østlige Middelhavslande. De religiøse tanker er sofistikerede og når deres højdepunkt i kongegravene fra Ny Rige i Kongernes Dal, hvor man på væggene i gravene kan følge solens rejse gennem Dødsriget i de 12 nat-tetimer. Heldigvis kan vi også stifte bekendtskab med de meget dygtige håndværkere, som udhuggede og udsmykkede dem, fordi den lille by, hvor de boede – ikke så langt fra Kongernes Dal – er godt belyst, takket være de mange velbevarede skriftlige og arkæologiske kilder. Endelig ser vi på en del af grundlaget for vores viden, nemlig hieroglyfferne og dechifreringsen af dem.

Har du set alle holdene i Odense Adelige Jomfrukloster? Vi har skruet op for antallet af daghold med fuld forplejning og lækker frokost fra møllekroen.

2421-163

Sommer i klosteret: Træk af Odenses historie

TID: 26/8, 1 mandag, kl. 09.00-16.00

PRIS: 850 kr. inkl. fuld forplejning, morgenmad, frokost fra Møllekroen og kaffe/kage

STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6

UNDERVISER: Leif Søndergaard, lektor emeritus i litteratur, Syddansk Universitet

TILMELDINGSFRIST: 15/8

Vi tager udgangspunkt i Braunius' fine detaljerede kort over Odense fra 1593 og Resens kort fra 1660 (kopier omdeles), men vi forsøger også at trække tråde tilbage til det ældste Odense. Derefter tager vi to gange på byvandring, først med fokus på kirker og klostre og derefter i købmændenes by, hvor vi kommer forbi en række købmandsgårde. Til sidst ser vi på udviklingstendenser, der har præget byen, fra da kanalen og havnen blev gravet ud. Lær Odenses centrale kirker og købmandsgårde bedre at kende og se spor fra Odenses fortid.

9.00-9.30: Morgenmad

9.30-10.30: Forelæsning

10.30-12.00: Byvandring

12.00-13.00 Frokost

13.00-14.00: Forelæsning

14.00-15.30: Byvandring

15.30-16.00: Kaffe og kage og afrunding i klosteret

2421-092

Historieformiddage i Cafe biografen: Fra abe til undergang – milepæle i menneskehedens historie

— **TID:** 4/9, 7 onsdage, kl. 10.00-11.45
PRIS: 950 kr., studerende 0 kr.
STED: Cafe biografen, Armfipladsen 13
UNDERSISER: Søren Hein Rasmussen, ph.d. i historie og forfatter, MegaNord

De første mennesker kom til verden for 3,2 millioner år siden. Den nulevende type – os, Homo Sapiens – stødte til for 330.000 år siden. Det er kort tid i evolutionen historie. Alligevel har vi bredt os til alle afkroge af kloden og dybtgående forandret dens overflade for at få den til at tjene vores behov. Hvordan gik det til? I denne forelæsningsrække skal vi følge menneskeheden fra dens oprindelse og i dens vandringer til alle kontinenterne. Vi skal undersøge de første store civilisationer, kulturmøderne, krigene og erobringerne, de teknologiske udviklinger og de forskellige måder at forstå verden på. I dag, hvor vores naturbeherskelse er større end nogensinde, er vi paradoksalt nok truet af både naturændringer og vores egen teknologi. Hvordan ser vores fremtid ud?

04/09: De første mennesker

11/09: Jægerne og samlernes tid

18/09: Fast bosættelse

25/09: De første civilisationer 5.000 f.Kr-500 e.Kr.

02/10: Middelalderen 500-1.500

09/10: Moderne tider 1.500-2.000

23/10: I det 21. århundrede og den nærmeste fremtid

2421-161

Antik, middelalder og nutid: Klostervæsenet i 1700 år

— **TID:** 9/9, 5 mandage, kl. 18.00-19.45
PRIS: 750 kr., studerende 0 kr.
UNDERSISER: Brian Patrick McGuire, professor emeritus i middelalderhistorie, Roskilde Universitet

Munke og nonner har beriget kristen kultur siden oldtiden. I forelæsningerne vil vi præsentere deres liv og tanker fra 300-tallet til i dag. På mange måder kan man sige, at klostervæsenet har reddet den vestlige civilisation, og derfor er det et åbent spørgsmål, hvorfor munke og nonner stort set er forsvundet fra den danske hverdag.

09/09: Fra Ægyptens ørken til Gallien og Irland, 300-600

16/09: Vestens første og anden Benedikt, 600-850

23/09: Clunys eksperiment: Et klostervæsen uden fyrstens indblanding

30/09: Cistercienserne, 1119: den første rigtige klosterorden

07/10: Klostervæsenet i vor tid: Europa og verden.

2421-170

Frederik X – Danmarks nye konge

— **TID:** 24/10, 1 torsdag, kl. 17.00-18.45
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERSISER: Lars Hovbakke Sørensen, lektor i historie, ph.d., Professionshøjskolen Absalon

Danmark har fået et nyt kongepar. Ved nytårstalen i anledning af årsskiftet 2023/2024 meddelte dronning Margrethe II at hun ville trække sig tilbage og lade sin søn, Kronprins Frederik, tage over d. 14. januar, på samme dag som dronningen 52 år tidligere blev udråbt som regent. Kongehuseksperter og historiker Lars Hovbakke Sørensen vil fortælle om kongehusets historie, tronskiftet og det nye kongepar, som nu har overtaget stafetten fra dronning Margrethe II.

2421-191

Er der plads til magien i dag?

— **TID:** 27/10, 1 søndag, kl. 13.30-15.15
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6
UNDERSISER: Ole J. Knudsen, BSc i fysik og astronomi, Aarhus Universitet. Katrine Rønne Nikolajsen, cand.mag. i religion og historie

Er verden fortryllet eller affortryllet? Og hvordan er heksen i dag blevet et feministisk projekt? Heksen har en anden betydning i dag, end på Christian IV's tid, hvor kristne jagtede hekseriet for at udrydde det onde i verden. Gode fortællinger om hekseri, forbandelser og magi findes overalt i populærkulturen, og nutidens hekse er både kloge new age skovhekse, unge wicca-troende og feministiske naturelskere. Men hvorfor vil vi så gerne tro på magi? Og hvordan fungerer magiens love? Naturvidenskaben og dens krav om evidens og sikker viden har ikke fået has på vores hang til det uforklarede og det uforklarlige. Magien har helt sikkert en plads i vores hverdag, men er der plads til det magiske i vores rationelle verdensopfattelse?

2421-189

Tag børnene med: Hekseri eller tilfældighed?

— **TID:** 27/10, 1 søndag, kl. 17.00-18.30
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6
UNDERSISER: Ole J. Knudsen, BSc i fysik og astronomi, Aarhus Universitet. Katrine Rønne Nikolajsen, cand.mag. i religion og historie

Hekseri og tilfældighed – for børn i følge med voksne. Tryllestav, heksekost og spids hat er ikke nødvendige, når vi går på jagt efter nogle kendte og ukendte historier om magi, hekseri og trolddom. Hvorfor vil vi så gerne tro på magi på film og i bøger? Vi møder troen på magi i hverdagen i overtro, banken under bordet og den sorte kat, så det lever stadig i os, men findes magi og hekseri? Er der plads til det i vores virkelige verden? Vi starter i Karen Brahesalen, og derefter snuser vi rundt i kældrene under Odense Adelige Jomfrukloster og i parken udenfor. Kan vi måske alligevel støde på en heks eller to? – det bliver lidt uhyggeligt! For børn fra 6 år og opefter. Børn under 18 år kan tilmeldes som 'studerende' til 100 kr. (skriv fødselsår i stedet for årskortnummer under tilmeldingen).

2421-087

Tæt på Antikken

— **TID:** 28/10, 1 mandag, kl. 17.00-18.15
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Jane Hjarl Petersen, lektor, ph.d.

Syddansk Universitet har siden slutningen af 1960'erne huset en omfattende arkæologisk studiesamling, der igennem årene har været til gavn for de studerende ved Klassiske studier. Studiesamlingen er i løbet 2023 gennem projektet 'Antikken skal frem i lyset på Fyn!' blevet konserveret, monteret og genopstillet, så den ikke blot er tilgængelig for SDU's studerende og forskere, men nu også for offentligheden. Studiesamlingen består af et væld af flere tusinde år gamle genstande, som vidner om det liv, som antikkens grækere og romere levede, omgivet af dekorerede vaser, delikate bronzegenstande, dekorative smykker, imponerende marmorskulpturer, smukke figuriner og farvestrålende fresker. Kom indenfor i studiesamlingen, et fortællende laboratorie, og hør om samlingens vej til SDU, om nyopstillingen, om genstandenes arkæologiske baggrund, og om, hvordan der arbejdes med genstandene på daglig basis.

2421-039

Sønderjyllands historie: Genforeningen og grænselandet

— **TID:** 31/10, 5 torsdage, kl. 17.00-18.45
PRIS: 750 kr., studerende 0 kr.
STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6

Som landsdel på kanten af det danske rige gemmer Sønderjylland på en stor og dramatisk historie, der ud over betydningen for lokale forhold har spillet en afgørende rolle for Danmarks historie og har perspektiver langt ud i Europa. I 2020 er det 100-året for Genforeningen af Sønderjylland med Danmark. Med afsæt i Genforeningen 1920 tager vi på en rejse til Sønderjylland med fem forelæsninger, der lukker op for spændende historier om grænselandet i de seneste 150 år. Undervejs gør vi stop ved bl.a. krigen i 1864, fredsslutningen efter 1. Verdenskrig, realiseringen af idéen om en 'sindelagsgrænse' og forholdet mellem danskere og tyskere og mindretallene på hver side af grænsen. Derudover skal vi høre om de 30.000 sønderjyske soldater, der kæmpede i 1. Verdenskrig i tysk uniform – den største danske krigsindsats i moderne tid! Vi slutter af med en festlig aften om den sønderjyske sangtradition og med fællessang undervejs.

- 31/10: Kampen om Sønderjylland 1864-1914.** Klaus Tolstrup Petersen, historiker, Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig
- 07/11: Mindretallene i grænselandet.** Siegfried Matlok, journalist og tidligere chefredaktør, Der Nordschleswiger. Jørgen Kühn, rektor emeritus ved A.P. Møller Skolen og adjungeret professor ved Europa-Universitæt Flensburg
- 14/11: Genforeningen 1920 og dansk-tyske relationer frem til i dag.** Henrik Becker-Christensen, adjungeret professor i historie, dr.phil. og fhv. generalkonsul i Flensborg
- 21/11: I krig for kejseren. Sønderjyder i Første Verdenskrig.** Rene Rasmussen, museumsinspektør, Museum Sønderjylland
- 28/11: Det var en sommermorgen – sangen i Sønderjylland fra Treårskrigen til Genforeningen.** Elsemarie Dam-Jensen, museumsinspektør, Museum Sønderjylland – Kulturhistorie Tønder

2421-166

Firenze og Venedig – verdens første moderne byer

— **TID:** 2/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 500 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Martin Amitsbøll Husted, cand.mag. i filosofi, samfundsfag og historie

Et centralt historisk område i Europa er Norditalien. Her ligger en række dragende byer, der med deres kirker, bymure og lange fortid fortæller om et afgørende kapitel i Europas historie. Fra 1100-tallet til 1500-tallet udviklede byerne sig markant politisk, socialt og økonomisk, og de satte et blivende fingeraftryk på verdenshistorien. Bystaterne Firenze, Venedig, Milano, Siena, Genova, Pisa og Lucca indgik på godt og ondt i en tilstand af stadig rivalisering, samarbejde og krig med hinanden og omverdenen på en måde, der frigjorde nye dimensioner og lidenskaber i menneskets forståelse af sig selv, staten og samfundet. Bystaterne blev Europas centre for kunst, politisk teori, innovation og økonomisk foretagsomhed – en tid, man i Firenze forbinder med tænkeren Machiavelli, den magtfulde Medicifamilie og i Venedig med doge Enrico Dandolo. Kom med til denne temalørdag om livet i de moderne byer i middelalderens Italien.

2421-164

Specialstyrker og -operationer i 2. Verdenskrig

— **TID:** 9/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 500 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Martin Amitsbøll Husted, cand.mag. i filosofi, samfundsfag og historie

Nutidens specialstyrker – britiske SAS og amerikanske Navy SEALs – kan spore deres historie tilbage til 2. Verdenskrig. Her opstod der et behov for egentlige elitestyrker, fordi man skulle bag fjendens linjer og hente efterretninger, foretage sabotage eller støtte større operationer. Hør om et af de mest dristige angreb fra SAS: 'Operation Flipper' i 1941, hvor man forsøgte at myrde Rommel. Eller om Marine Raiders gentagne angreb på japansk besatte øer i Stillehavet i 1942, hvor målet var efterretninger og destabilisering. Eller om operationerne bag de tyske linjer under felttoget i Normandiet 1944, der var designet til at ramme de tyske forsyningslinjer. Få kastet lys over de militære begrundelser for etableringen af specialenhederne, og hør om den militærhistoriske udvikling af specialstyrker i 2. Verdenskrig og om udvalgte operationer fra bl.a. britiske SAS og SBS, amerikanske Rangers, tyske Brandenbruger Regiment og italienske Decima Flottiglia MAS.

Tilmeld dig
 Folkeuniversitetets
 nyhedsbrev på
[fuodense.dk/
 nyhedsbrev](https://fuodense.dk/nyhedsbrev)

2421-041

Japans historie

TID: 13/11, 5 onsdage, kl. 18.15-20.30

PRIS: 750 kr., studerende 0 kr.

Japan virker både fjern – og nær. Landet har aldrig været mere relevant for forståelsen af verdens historie end i dag, hvor landets økonomi er verdens tredje største, og hvor japansk teknologi, kunst, design og populærkultur i høj grad har vundet indpas i resten af verden. For at forstå, hvorfor Japan ser ud, som det gør i dag, må vi vende blikket bagud. Gennem fem forelæsninger sætter vi fokus på udvalgte begivenheder og personer i Japans fantastiske historie. I hver forelæsning tager vi udgangspunkt i en periode og et sted. Steder, der er centrale seværdigheder på grund af deres velbevarede kultur og særlige historie – fra de gamle kejserbyer Nara og Kyoto, over Shogunbyerne Kamakura og Tokyo til øerne Hokkaido og Okinawa, der blev indlemmet i det japanske imperium i slutningen af 1800-tallet og er en del af nationen Japan i dag. Vi skal også se nærmere på strømninger fra Kina og Korea, samuraikrigere, europæere og krig og fred, der har udfordret og præget Japan. Få historien om kejseriget fra den første kejserinde Himiko til i dag.

- 13/11: Dannelsen af nationen Japan (1792-1903).** Annette Skovsted Hansen, lektor i japanstudier og historie, Aarhus Universitet
- 20/11: Krig og fred i Japans historie (1876-2018).** Annette Skovsted Hansen, lektor i japanstudier og historie, Aarhus Universitet
- 27/11: Kejserinder og kejsere (660 f.v.t.-1180).** Jane Oksbjerg, rejseleder, arkæolog og japanolog
- 04/12: Samuraier og slagmarker (1180-1600).** Jane Oksbjerg, rejseleder, arkæolog og japanolog
- 11/12: Samuraiernes verden (1600-1868).** Jane Oksbjerg, rejseleder, arkæolog og japanolog

2421-171

Berlin brænder – mød Tom Buk-Swienty

TID: 26/11, 1 tirsdag, kl. 18.30-20.00

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

UNDERVISER: Tom Buk-Swienty, historiker, journalist og forfatter

Tom Buk-Swienty har skrevet en stort anlagt dokumentarisk fortælling om danskere i Berlin under 2. Verdenskrig – baseret på unikt og hidtil upubliceret materiale. 'Berlin brænder' udkommer i løbet af efteråret, og 26. november kan du møde forfatteren bag bogen på Folkeuniversitetet. Da Berlin kapitulerede den 2. maj 1945, var byen en rygende tomt. 170.000 tyske og russiske soldater var dræbt, over 300.000 sårede og 100.000 civile var omkommet. I årene op til byens fald blev den sønderbombet, og størstedelen af den lå i ruiner, da krigen sluttede. Midt i dette kaos befandt bogens to hovedpersoner sig: Paul E. Stemmann fra Berlinske Tidende og Arild Hvidtfeldt fra Socialdemokraten. De havde været udstationeret i Hitler-Tysklands hovedstad de sidste år af 2. Verdenskrig og oplevede nu på nærmeste hold de allieredes rædselsvækkende bombetogter, russernes indtog og Berlins endegyldige fald. De skrev udførligt om det, de så, og deres øjenvidneskildringer hører til de mest facetterede og fascinerende beretninger, der findes om krigsårene i den tyske hovedstad. Dele af materialet bag bogen har aldrig tidligere været benyttet af danske historikere. Stemmanns upublicerede erindringer har ligget i arkiverne på Imperial War Museum i London, mens Hvidtfeldts materiale har befundet sig i et privatarkiv. Bogen trækker også på en ung dansk diplomats private breve, hr. Frederik Holck Colding, som hidtil har været utilgængelige for forskerne. Han ankom til Berlin i 1944 og blev nære venner med korrespondenterne. Tom Buk-Swienty har fået adgang til dette helt unikke materiale, der udgør en vigtig del af den dramatiske grundfortælling, som han har rekonstrueret de dramatiske begivenheder ud fra efter flere års research.

2511-016

Indblik i Europa

TID: 11/2, 7 tirsdage, kl. 18.45-20.30

PRIS: 950 kr., studerende 0 kr.

Europa har været skueplads for store udfordringer i de seneste 10 år. Tænk bare på EU's aktuelle problemer i det internationale samarbejde, den spirende nationalisme, flygtningestrømme på tværs af Middelhavet, klimaforandringer, krigen i Ukraine og senest krisen i Mellemøsten. Så hvor slem er situationen egentlig lige nu? Der er dog også optimisme at spore derude, da nogle mener, at modvinden har styrket samarbejdet internt i Europa. Kan Europa løse udfordringerne og fortsat gøre sig gældende i det 21. århundrede? Få en introduktion til de største politiske udfordringer i Europa lige nu.

- 11/02: Europa: Stormagt eller museum? Europa i fremtiden.** Jens Ladefoged Mortensen, lektor i statskundskab, Københavns Universitet
- 18/02: Det europæiske forsvarssamarbejde.** Anne Inge-mann Johansen, adjunkt i Europæisk Sikkerhedspolitik, Syddansk Universitet
- 25/02: EU's forhold til Nordafrika og Mellemøsten.** Peter Seeberg, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet
- 04/03: Et anspændt forhold.** Ukraine, Rusland og EU. Erik Kulavig, lektor emeritus i russisk historie
- 11/03: Europa og det økonomiske samarbejde.** Jesper Jespersen, professor i økonomi, Roskilde Universitet
- 18/03: Europa, migrationskrisen og de nye flygtninge.** Peter Seeberg, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet
- 25/03: Europa, klimaforandringer og konsekvenser.** Sebastian H. Mernild, professor i klimaforandringer og leder af SDU Climate Cluster. Hovedforfatter i FN's klimapanel

2511-021

Nazisternes sidste tilflugt

— **TID:** 5/3, 1 onsdag, kl. 18.45-20.30
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Hans-Christian Davidsen, forfatter og kulturredaktør, Flensborg Avis

Tysklands betingelsesløse kapitulation 8. maj 1945 regnes normalt for afslutningen på 2. Verdenskrig i Europa. Men Det Tredje Rige havde faktisk et to uger langt efterliv lige syd for den dansk-tyske grænse. Som hovedsæde for en nazistisk regering ledet af admiral Karl Dönitz blev Flensborg tilflugtssted for mellem 2000 og 3000 nazister, som havde forladt deres poster i de sidste uger af krigen – herunder topfigurer som Heinrich Himmler og Auschwitz-kommandanten Rudolf Hess. I Flensborg gik de under jorden eller blev udstyret med nye identitetspapirer for at kunne fortsætte flugten ud af Europa. Samtidig fortsatte Dönitz-styret nådesløst med at henrette unge, menige soldater for faneflugt på trods af, at krigen i Europa var forbi. Vær med, når Hans Christian Davidsen, forfatter til bogen 'Nazisternes sidste tilflugt' (Forlaget Hovedland) og kulturredaktør på Flensborg Avis, fortæller om de dramatiske uger i Flensborg efter den tyske kapitulation.

2511-028

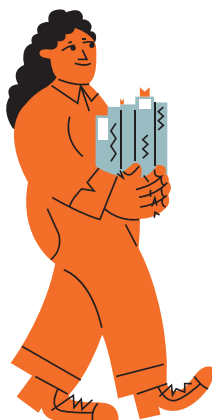
Byvandring

På tværs af Nyhavns og havnens farverige historie

— **TID:** 16/5, 1 fredag, kl. 10.15-16.15
PRIS: 1500 kr. inkl. frokost, kaffe, kage og kanalrundfart
STED: Mødested: Nyhavn: Foran kanalen ved mindeankeret
UNDERVISER: Hanne Fabricius, cand.phil. i arkæologi og forfatter

Sammen med arkæolog og forfatter Hanne Fabricius, som mange nok kender fra DR's Historiequizen, skal I på en spændende tur gennem Nyhavns og havnens lystige, barske, sjove og farverige historie. Vi mødes på den lille plads med Mindeankeret foran Nyhavnskanalen, og herfra skal vi en tur rundt om Nyhavn. I skal se baggårde med flot bindingsværk og en stald, som også husede retirader, og høre historier om kongedatteren Leonora Christina og mordet på gnieren Tønder i 1830'erne. Vi holder pause og spiser en god dansk frokost og fortsætter herefter med en kanalrundfart fra Nyhavn til Nyhavn. Bagefter skal I høre om Kong Hans' skibsværft på Bremerholm fra ca. år 1510 og se to af Københavns hemmelige 1500-tals bygninger. Vi holder en lille kaffepause med kage, og fortsætter videre over i Laksegade, hvor Fanden efter sigende stadig er løs. Vi slutter tæt på Gammel Strand og metroen.

Folkeuniversitetets
undervisning
foregår på
Syddansk
Universitet på
Moseskovvej,
medmindre andet
er angivet

Kunstig intelligens – et nyt kapitel i vores dannelseshistorie?

Kunstig intelligens er i fuld gang med at forandre måden, vi tilegner os viden, lærer færdigheder og kommunikerer på skrift. Vi er trådt ind i et nyt kapitel af tekstskabelsens historie og samspillet mellem mennesker og teknologi, som rejser store spørgsmål omkring vores dannelse: Hvad vil det sige at være et tænkende og kreativt menneske? Og hvad kommer kunstig intelligens til at betyde for vores meningsdannelse og for den offentlige samtale?

Kom til debat med **Cathrine Hasse**, professor i kulturanthropologi og læring, AU, **Lene Aarøe**, professor i statskundskab, AU, og **Mads Rosendahl Thomsen**, professor i litteraturhistorie, AU. Biolog og videnskabsjournalist **Line Friis Frederiksen** er vært.

Holdnummer: 2421-211

Tid: 22/10, 1 tirsdag, kl. 19.00-21.00

Pris: Gratis

Sted: SDU Odense, Lokale O100, Moseskovvej 47

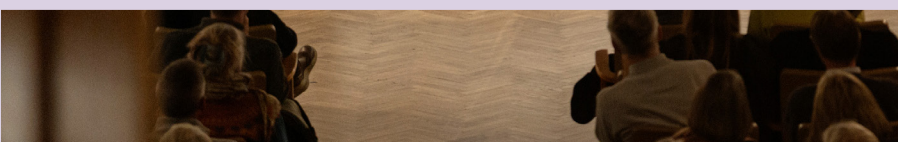
Gratis livestreams

Som en del af VidenSkaber kan du også se to gratis livestreams i efteråret: 'Techgiganterne vil have vores intimitet' med professor i statskundskab Rebecca Adler-Nissen den 30/10 og 'Kan kunstig intelligens bidrage til den demokratiske samtale?' med professor i antropologi Andreas Roepstorff den 13/11. Tilmeld dig livestreams på fuau.dk

Viden
Skaber

HVORDAN FORANDRER KUNSTIG INTELLIGENS VORES SAMFUND?

Hvad kommer **kunstig intelligens** til at betyde for vores fællesskaber og tillid til hinanden? Hvordan kan kunstig intelligens bidrage til en bedre verden? Sætte skub i den grønne omstilling? Revolutionere vores sundhedsvæsen? Og hvilken betydning får kunstig intelligens for vores uddannelse og arbejde?

Læs mere om VidenSkaber, og se det fulde program på videnskabernes.dk

Find **podcasten** "Hvordan ved vi det?" der, hvor du lytter til dine podcasts.

Psykologi & sundhed

2421-106

Din hjerne snyder dig

TID: 2/9, 1 mandag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 0 kr.

UNDERSISER: Jakob Linnet, dr.med., ph.d., cand.psych.auf., leder af klinik for ludomani og BED, Odense Universitetshospital

Hvad end det handler om en trang til at spille om penge, overspise, drikke eller andet, er det hjernen, der snyder os til afhængighed. Afhængighed kan antage mange former. Men hvorfor udløses denne kraftige, tilsyneladende ukontrollerbare trang? Og hvordan slipper man af med den igen? Denne aften dykker vi ned i den nyeste forskning i hjernen og afhængighed. Hør bl.a. om hjernens belønningssystemer, og hvordan det er forventningen om f.eks. at drikke, spille eller spise, der gør os afhængige. Forventningen om et stykke kage fra bageren udløser dopamin i hjernen og driver tvangsoverspiseren til at spise endnu mere – på trods af de negative konsekvenser. Det er altså ikke kagen hos bageren, men 'kagen i hjernen', der fastholder overspiseren i afhængighed. Bliv klogere på, hvorfor og hvordan hjernen snyder os, og hør om afhængighedens basale mekanismer. Hør også, hvordan det er muligt at komme ud af afhængighedens kløer med en række simple psykologiske redskaber. I undervisningen tager vi afsæt i bogen 'Din hjerne snyder dig' (Gyldendal).

2421-091

Osteoporose – ny viden om knogleskørhed

TID: 3/9, 1 tirsdag, kl. 18.30-20.15

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

UNDERSISER: Lars Hyldstrup, overlæge, dr.med., Amager og Hvidovre Hospital. Jens-Erik Beck Jensen, ph.d. og overlæge, Hvidovre Hospital

Omtrent hver 3. kvinde og hver 8. mand vil på et tidspunkt i livet få et knoglebrud, der skyldes osteoporose, også kaldet knogleskørhed. Osteoporose giver ingen symptomer, før man pådrager sig et brud efter et mindre uheld. Kun ved at kende sygdommens risikofaktorer har du mulighed for at opdage det, før knoglebruddene sker. Har du en eller flere risikofaktorer, kan du blive henvist til undersøgelse. Undersøgelsen foregår ved en samtale om risikofaktorer samt DXA-scanning og er smertefri og ufarlig. Har du fået konstateret osteoporose, er der en række ting, du selv kan gøre, og der findes flere forskellige medicinske behandlinger, som kan komme på tale. Jo mere du selv ved, des lettere bliver samtalen med din læge om eventuel behandling og fremtidig kontrol. I denne forelæsning gør to førende eksperter dig klogere på sygdommen.

2421-081

60+ en ny begyndelse

TID: 5/9, 6 torsdage, kl. 18.30-20.15

PRIS: 850 kr., studerende 0 kr.

Vi har ikke blot fået flere leveår, vi har – uden at det er gået rigtigt op for os – også fået en spritny fase i livet mellem voksen og gammel. Stadig flere 60+'ere oplever, at de både mentalt og fysisk kan mere end forventet, og at det ikke er dem, men måske snarere den ensidige fortælling om forfald og tab, der skal pensioneres. Tidligere har man troet, at blot man fik styr på økonomien som pensionist, skulle resten nok gå – som en leg ligefrem. I dag har mange dog erfaret, at de sociale, mentale og ikke mindst fysiske aspekter i den nye livsfase efter arbejdslivet er blevet langt vigtigere. Hvad skal den nye livsfase så bruges til? Få inspiration til dit liv som 60+'er. Og hør forskernes bud på, hvad et godt, sundt og meningsfuldt liv som 60+'er kan være i det 21. århundrede.

05/09: Den nye livsfase – når 'det er alderbedst'.

Poul-Erik Tindbæk, ph.d. i voksenuddannelse og chefkonsulent i En3karriere

12/09: Hold hjernen i gang.

Ole Lauridsen, lektor i undervisning og læring, Aarhus Universitet

19/09: Sund og aktiv aldring – hvad kan man selv gøre (på letforståeligt engelsk).

Suresh Rattan, professor emeritus i biogerontologi, Aarhus Universitet

26/09: Sociale relationers indvirkning på sund aldring.

Kristian Park Frausing, lektor ved VIA University College, Forskningsprogram for Krop og Mental Sundhed

03/10: Positiv psykologi og det meningsfyldte liv.

Hans Henrik Knoop, lektor i psykologi, Aarhus Universitet samt ekstraordinær professor, North-West University, SA

10/10: Livsfortællinger – hvordan vi ser tilbage på vores liv.

Dorthe Kirkegaard Thomsen, professor i kognitionspsykologi, Aarhus Universitet

Aktuelt

2411-023

Jungs psykologi og filosofi: Menneske og natur

TID: 10/9, 5 tirsdage, kl. 17.00-18.45

PRIS: 750 kr., studerende 0 kr.

UNDERVISER: Aksel Haaning, lektor i filosofi, Roskilde Universitet

Psykoanalysens historie er ikke, hvad vi troede for bare 10-15 år siden. Det gælder også den schweiziske psykiater C.G. Jung, der oplever en fornyet interesse i disse år. I dag fremstår Jung (1875-1961) som en af det 20. århundredes store tænkere. I centrum står Jungs bidrag til modernismen, det imaginære og det moderne menneskes forhold til naturen. Vi præsenterer her en række skrifter, som vi tidligere kun har kendt af navn. Det gælder 'Liber Novus', der blev udgivet i 2009, og 'Black Books', der blev udgivet i 2020. De to værkers rejse i underbevidstheden bliver sammenlignet med Dantes 'Guddommelige Komedie'. Vi vil også inddrage Jungs analyse af menneskets forhold til naturen, via Jungs sidste værk fra 1955: udgivelse af den forbudte og genopdagede tekst fra middelalderen 'Aurora consurgens – opstigende morgenrøde'. Få en indføring i moderne Jung-forskning. I undervisningen tager vi afsæt i bogen 'Jung – en stemme fra dybet' (Akademisk Forlag).

10/09 Jungs erfaring af det moderne: Den Røde bog og de Sorte Bøger (2020)

17/09 Kristendommen i moderne fortolkning. Jungs Psykologi og religion (1938)

24/09 Jungs senere værker: Den glemte naturforståelse i europæisk historie, Genopdagelse som levende opgave i os selv og Psykologi og alkymi (1952)

01/10 Opdagelsen af Aurora consurgens – opstigende morgenrøde (1955)

08/10 Aurora eller morgenrøde – ånd og natur, mennesket som bindeled

2421-065

God vejrtrækning: En vej til mental sundhed

TID: 21/9, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 0 kr.

UNDERVISER: Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog, ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet

Åndenød, hjertebanken, og manglende overblik. Stress og angst kan ramme alle i både små og store doser. Men vidste du, at evolutionen har udstyret os alle med en 'stopknap', der kan dæmpe stress og øge mental sundhed? Det handler om din vejrtrækning. Dyb og bevidst vejrtrækning kan være en effektiv metode til at reducere stress og angst og forbedre vores velbefindende. Når vi oplever stress, aktiverer vores krop en 'kamp-eller-flugt'-respons, der øger hjerterefrekvensen og får vores åndedræt til at blive hurtigt og overfladisk. Ved at fokusere på vores vejrtrækning kan vi aktivere kroppens naturlige beroligelsessystem og reducere 'kamp-eller-flugt'-responsen. Vær med, når neurobiolog Karen Johanne Pallesen stiller skarpt på, hvad der sker i hjernen, nervesystemet og kroppen, når vi er stressede, og hvordan bevidst vejrtrækning kan være en nøgle til øget mental sundhed. Prøv forskellige vejrtrækningsøvelser, og hør, hvordan vejrtrækningsteknikker kan integreres i dagligdagen, både som reaktion på akut stress og som en forebyggende praksis.

2421-007

Den stressede hjerne – fra stress til resiliens

TID: 28/9, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 0 kr.

UNDERVISER: Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog, ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet

Mange forskellige begivenheder kan få os til at skruer op for stressen. Det kan være små problemer i dagligdagen, store personlige omvæltninger eller oplevelse af følelser som meningsløshed og uretfærdighed. Uanset årsagen reagerer hjernen oftest med kontroltab og uforudsigelighed, og igangsætter en respons. Den mest velkendte reaktion på stress kaldes 'kamp eller flight', men vi kan også reagere ved at blive passive eller ved at bede andre mennesker om hjælp. Når vi er i 'kamp eller flight'-tilstand hæmmes muligheden for at restituere, og hvis tilstanden er vedvarende, opstår der usunde kropslige og mentale tilstande, f.eks. inflammation. Derfor er det vigtigt for helbredet, at vi kan regulere stressen. Viden om nervesystemet har givet nye metoder til effektiv forebyggelse og håndtering af stress, som kan nedbringe vores stress til et mere sundt niveau. Hør om den nyeste forskning på området, og få viden og værktøjer til at håndtere stress. Undervisningen veksler mellem teoretiske oplæg, dialog, refleksioner og øvelser.

2421-149

Kan tro påvirke din sundhed?

TID: 2/10, 1 onsdag, kl. 18.45-20.30

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6

UNDERVISER: Tobias Anker Stripp, ph.d., læge og gæsteforsker ved Forskningsenheden for Almen Praksis, Syddansk Universitet

Forskning tyder på, at det øger sundheden, hvis vi oplever mening og formål i livet og tror på noget større end os selv. Tobias Anker Stripp er uddannet læge og har lavet det største studie i nyere tid om eksistentielle og åndelige behov. Denne aften fortæller han om forskningen i, hvordan tro, mening, værdier og helbred hænger sammen. Vi ser på nationale og internationale studier inden for emnet eksistens og åndelighed og Stripp's egen forskning. Det bliver sat i perspektiv til sundhedsvæsenet, som det ser ud i Danmark i dag. Undervejs i forelæsningsen vil Stripp også komme ind på, hvorfor det er vigtigt, at vi drager omsorg for vores eksistentielle, åndelige, eller religiøse liv – uanset hvilken form det må tage. Tobias Anker Stripp, ph.d., er uddannet læge og reiki-mester og er aktuelt tilknyttet som forsker på Center for Videnskab og Tro ved Københavns Universitet. Derudover er han gæsteforsker på Forskningsenheden for Almen Praksis, Syddansk Universitet og the Human Flourishing Program, Harvard University.

Gratis: Vi serverer en kop kaffe/te pr. person på hverdagsaftener ved undervisning på Syddansk Universitet og i klosteret. Medbring gerne egen kop.

2421-099

Optimer din hjerne

— **TID:** 23/10, 5 onsdage og 1 tirsdag, kl. 18.15-20.00
PRIS: 850 kr., studerende 0 kr.

Hver eneste dag har vi brug for at huske, lære og navigere i en verden fyldt med informationer. Og her har vi hårdt brug for, at vores hjerne præsterer sit ypperste. Men nogle gange virker det som om, at hjernen går lidt i baglås, og vi glemmer selv banale ting. Hvordan fungerer hjernen? Og hvilke faktorer påvirker den? I denne forelæsningsrække dykker vi ned i hjerneboksen og lærer kommandocenteret på øverste etage lidt bedre at kende. Hør, hvordan hukommelsen fungerer, og hvordan vi bliver bedre til at lære nyt og fastholde opmærksomheden. Bliv også klogere på, hvilken betydning søvn, motion og aldring har for hjernens ydeevne.

23/10: Hukommelse. Albert Gjedde, professor i translationel neurobiologi, Syddansk Universitet

30/10: Læring. Ole Lauridsen, lektor i undervisning og læring, Aarhus Universitet

05/11: Søvn. Poul Jørgen Jennum, overlæge og professor i neurofysiologi, Københavns Universitet. OBS! Foregår på en tirsdag.

13/11: Motion. Jesper Lundbye-Jensen, lektor i neurofysiologi og motorisk kontrol, Københavns Universitet

20/11: Opmærksomhed. Signe Allerup Vangkilde, professor i psykologi, Københavns Universitet

27/11: Kreativitet. Lærke Egefjord, læge, forfatter og billedkunstner

2421-083

Positiv psykologi i hverdagen

— **TID:** 28/10, 5 mandage, kl. 18.45-20.30
PRIS: 750 kr., studerende 0 kr.

Der vil altid eksistere ubehagelige situationer i hverdagen, som kan optage vores tanker negativt og dræne en for energi. Men man kan gøre en del for at forebygge, ved at prioritere dét, der gør livet værd at leve – også når man møder modgang. Positiv psykologi er en nyere gren af psykologien, som har særligt fokus på det, der fungerer og det, der forebygger. Det er videnskab, der er baseret på, hvordan det er muligt at trives og fungere godt i hverdagen. Positiv psykologi er opstået, fordi man i mange år har haft et stort fokus på behandling frem for forebyggelse – fx af psykiske sygdomme. Bliv introduceret til den positive psykologis teorier og metoder, og få indblik i, hvordan positiv psykologi er velegnet til at forebygge problemer og til at gøre hverdagen mere interessant.

28/10: Introduktion til den positive psykologi. Hans Henrik Knoop, lektor i psykologi, Aarhus Universitet samt ekstraordinær professor, North-West University, SA

11/11: Glæde og lykke i hverdagen. Louise Tidmand, cand.pæd.psyk., master i positiv psykologi

18/11: Flow i hverdagen. Frans Ørsted Andersen, lektor i uddannelsesforskning, Aarhus Universitet

25/11: Motivation i hverdagen. Ib Ravn, lektor i organisatoriske vidensprocesser, Aarhus Universitet

02/12: Mental robusthed i hverdagen. Ida Rahbek-Hertz, cand.mag. i psykologi og kommunikation og director, Center for Mental Robusthed

2421-026

Det hele menneske – at lægge år til livet og liv til årene

— **TID:** 31/10, 1 torsdag, kl. 17.30-21.30
PRIS: 350 kr., studerende 0 kr.

UNDERVISER: Peter Thybo, forfatter, master i læreprocesser, P.D. i alm.pæd., fysioterapeut og certificeret specialist i arbejdsliv

I takt med en stigende kompleksitet i sygdomsudviklingen i Danmark, er vi nødt til at se det særlige og unikke i det enkelte menneskes livssituation for at kunne hjælpe bedst muligt for bedre sundhed og trivsel – både fysisk og mentalt. Derfor er 'det hele menneske' mere relevant end nogensinde før, når vi ønsker at kunne lægge år til livet og liv til årene. Begrebet 'det hele menneske' er gennem årtier blevet flittigt anvendt af mange forskellige faggrupper, men uden at det står helt tydeligt, hvad begrebet egentlig indeholder. Derfor er der behov for at revitalisere, præcisere og videreudvikle begrebet. Denne aften præsenterer vi en helt ny model for 'det hele menneske'. Den bygger på et stort udviklingsarbejde og ikke mindst 35 års erfaring med praksis inden for sundhed og trivsel, der viser, hvordan man kan favne menneskers komplekse livssituationer, håb og drømme samt skabe en effektiv og empatisk indsats, der styrker handlekompetence og evne til at mestre eget liv. Forelæsningsen bygger på Peter Thybos nye bog: 'Det hele menneske: Lup på sundhedspædagogik i praksis' (Hans Reitzels Forlag). Bogen er blevet en grundbog på diplommoduler inden for sundhedspædagogik og er en selvstændig opfølger til Thybos anmelderroste bog 'Det Dobbelte KRAM'.

2421-080

Kvinders sygdomme, behandling og sundhedsforskningen

— **TID:** 4/11, 1 mandag, kl. 18.45-20.30
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

UNDERVISER: Pernille Tanggaard Andersen, professor i sundheds sociologi, vice-instituttleder ved Institut for Sundhedstjenesteforskning, Syddansk Universitet

Hvad ved vi om kvinder som patienter og deres sygdomme? Hvorfor forskes der generelt mindre i kvindesygdomme, og hvor mangler der viden? Der er stor forskel på mænd og kvinders patientforløb i det danske sundhedssystem. Kvinder bliver diagnosticeret senere end mænd, og først i de senere år er forskere begyndt at se nærmere på kønnenes forskelle i sygdom og behandling. I mange studier forholder de sig ikke nævneværdigt til køn, og der bliver forsket mindre i kvindesygdomme. En af udfordringerne er de kvindelige hormoner, der har været brugt som forklaring på mindre forskning i kvinders sygdomme. I dette foredrag vil Pernille Tanggaard Andersen, professor i sundheds sociologi og viceinstituttleder ved Institut for Sundhedstjenesteforskning (IST), SDU forskningsenheden for Sundhedsfremme, gøre os klogere på, hvad vi ved om kvinder som patienter, deres sygdomme og give konkrete eksempler på, hvor der mangler viden.

2421-071

Faste uden sult

— **TID:** 18/11, 1 mandag, kl. 18.30-20.15
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Jerk W. Langer, læge og forfatter

Har du overvejet at faste? Nu kan du få lægens guide til, hvordan du kan faste for at opnå de bedste resultater. I foredraget fortæller læge Jerk W. Langer om faste med udgangspunkt i sin bog 'Faste uden sult' (Politikens Forlag). Baseret på videnskaben og Jerks erfaring med klienter får du overblik over fastens mange muligheder og den seneste forskning. Hør hvordan periodisk faste kan give mere energi og overskud i hverdagen, styrke kroppens modstandskraft, holde hjernen mentalt skarpere, lindre symptomer, og endda beskytte mod aldring og sygdom. Faste kan gøre det lettere at opnå en sund vægt, uden at man er plaget af sult. Når man faster, er det ekstra vigtigt at pakke sine færre måltider med sundhed, så man ikke mangler vigtige næringsstoffer. Her er antiinflammatorisk kost et godt valg, ifølge Jerk W. Langer. Han har selv fastet i årevis ved at springe morgenmaden over og få dagens første måltid ved frokosttid. Hvordan forener vi det med den gængse myte om, at morgenmad er dagens vigtigste måltid? Hvordan undgår man at miste energi og muskelkraft under fasten? Og må du stadig drikke kaffe om morgenen? Uanset om du er nysgerrig efter selv at prøve faste, eller ønsker at forstå dens muligheder og udfordringer, bliver det et fascinerende møde med en praksis, som stadig flere prøver på egen krop. Få tips til at komme i gang og svar på dine spørgsmål. Jerk W. Langer er læge og forfatter til en række bøger, bl.a. '21 helbredende dage med antiinflammatorisk kost', 'Collagen – stærk, sund og smertefri', 'Sænk dit kolesterol' og senest 'Faste uden sult'. Han har været vært i flere tv-programmer, bl.a. TV2-serien 'En kur der dur'.

2421-051

Retsmedicin og drab

— **TID:** 19/11, 1 tirsdag, kl. 19.00-20.45
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Asser Hedegård Thomsen, speciallæge i retsmedicin, Aarhus Universitet

Retsmedicinske problemstillinger bliver jævnligt omtalt i forbindelse med kriminalsager og indgår ofte i bøger, film og tv-serier. En væsentlig del af retsmedicinerens arbejde er at undersøge afdøde for at afgøre, om de er slået ihjel af en anden person. Dette er oftest ganske nemt, men kan til tider volde problemer. Er der fx tyve stiklæsioner i ryggen på en bagbundet person og ikke nogen kniv på findstedet, er det oplagt, at der er tale om drab. Men hvad nu, hvis der er en enkelt stiklæsion i brystet på en person, og kniven sidder i brystet? Så kan der i princippet være tale om alle tre unaturlige døds måder: ulykke, selvmord eller drab. I forelæsnningen fortæller Asser Hedegård Thomsen om sin dagligdag som retsmediciner og beretter om de foreløbige fund i et større forskningsprojekt om drab i Danmark. Det bliver spændende, uhyggeligt og forbudt for børn.

2421-093

De nye kostråd og plantebaseret kost

— **TID:** 3/12, 1 tirsdag, kl. 17.15-20.15
PRIS: 275 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Mette Borre, klinisk diætist, Aarhus Universitetshospital

Der er mange myter og fordomme om, hvad der er godt at spise både for vores helbred og klima. Må man spise sukker og gluten? Skal man leve plantebaseret og undgå kød for at leve længe? Skal man faste eller spise mange små måltider? Må man overhovedet spise noget som helst? I de nye kostråd fra 2023 (Nordisk Næringsstofs anbefalinger) er der lagt op til, at planteriget bør fylde mere på vores tallerken. Samtidig får kød – særligt fra de firbenede – kun en beskeden plads, måske som en næsten forbudt spise eller lille eksklusiv delikatesse. En del har allerede, af forskellige årsager (miljø, etik og sundhed) fravalgt kød til fordel for planteriget. Hvad er fordele og ulemper ved dette? Vi har dokumentation for, at den såkaldte Middelhavskost er god for vores helbred. I det Nordiske Køkken har vi dog mange lige så gode fødevarer/ ingredienser som i Middelhavskosten. Med de nye Nordiske Næringsstofanbefalinger har vi solide råd om ernæring, der beskytter både helbred og klima. Bliv klogere på, hvad de nye kostråd helt konkret indeholder. Hvad vil det sige at spise plantebaseret? Hvad betyder det for vores sundhed, og hvad skal man være særligt opmærksom på? Er det godt for os alle at spise mere plantebaseret og mindre kød? Er der aldersgrupper eller patientkategorier, hvor det ikke er godt? Fx ældre eller folk med tarmproblemer eller knogleskørhed?

2511-011

Fordybelse i mindfulness og meditation

— **TID:** Lørdag 1/2 og søndag 2/2, kl. 10.00-16.00
PRIS: 850 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Jacob Piet, psykolog, ph.d. i mindfulness, Dansk Center for Mindfulness, Aarhus Universitet. Gull-Maja la Cour, cand.psych. og mindfulness-instruktør

Mindfulness handler om evnen til bevidst nærvær og intimitet med livet – som det udfolder sig fra øjeblik til øjeblik. At arbejde med mindfulness handler bl.a. om at træne evnen til at iagttage tanker, følelser og kropslige fornemmelser med en venlig og ikke-dømmende opmærksomhed. Mindfulness er ikke en mental intellektuel aktivitet, men en måde at være til stede på, der er forankret i krop, sanser og hjerte. I en tid præget af stress, forandring og effektivitet kan det være en stor udfordring at være nærværende. Men evnen kan trænes og være et middel til stresshåndtering, forebyggelse af depression og forbedring af livskvalitet, relationer og samarbejde. Ny forskning viser, at mindfulness-baserede interventioner er blandt de mest effektive metoder til forbedring af mental sundhed. Over to dage undervises og guides du af en psykolog med mangeårig uddannelse og erfaring inden for mindfulness og meditation. Undervisningen vil foregå i en dynamisk vekselvirkning mellem praktiske øvelser, udforskende dialog samt teoretiske perspektiver på den praktiske anvendelse. Du vil blive introduceret til forskning inden for området, få erfaringsbaseret indsigt i hvad mindfulness er, og hvordan det virker. Der kræves ingen særlige forudsætninger for at deltage. Du må være indstillet på at arbejde med dig selv, herunder træne evnen til at være nærværende i relation til krop, følelsesliv og tanker – såvel som verden omkring dig. Undervisningen henvender sig til nybegyndere såvel som mere erfarne udøvere af mindfulness. Obs. Du bedes medbringe et liggeunderlag og et tæppe til brug under kropsscanning samt enkle yoga-øvelser, hvor alle vil kunne deltage.

FØLG MED PÅ FACEBOOK

facebook.com/fuodense

Natur & univers

2421-180

Alt du bør vide om naturvidenskab – næsten

— **TID:** 3/9, 6 tirsdage, kl. 19.00-20.45
PRIS: 850 kr., studerende 0 kr.

Hvordan er det nu lige med Newtons love, evolutionsteorien, atomer og kvantemekanikken? Få din naturvidenskabelige viden genopfrisket – eller start her. En videnskab, som i mange århundreder var forbudt og forfulgt har krævet og indtaget sin plads i verden i dag. Naturvidenskaben forundrer og forbløffer med både den indsigt forskerne har opnået, og de spørgsmål ingen endnu har formået at besvare. Få et overblik over de kræfter, som styrer alt omkring os, og de sammenhænge, teorier og opdagelser, der ligger bag vores viden om den verden, som mennesket gennem årtusinder har forsøgt at forstå. Naturvidenskaben har dannet grundlaget for vores verdensforståelse i dag og spiller fortsat en stor rolle i, hvordan vi skal forholde os til alt det, der foregår omkring os. OBS! Ingen forelæsninger 1/10, 15/10 og 22/10.

03/09: Kemi. Mogens Christensen, lektor i kemi, Aarhus Universitet

10/09: Biologi. Tobias Wang Nielsen, professor i zoofysiologi, Aarhus Universitet

17/09: Geologi. John A. Korstgård, professor i geologi, Aarhus Universitet

24/09: Matematik. Niels Lauritzen, lektor i matematik, Aarhus Universitet

08/10: Fysik. Søren Ulstrup, adjunkt i fysik og nanoteknologi, Aarhus Universitet

29/10: Astronomi. Marianne Vestergaard, lektor i astrofysik, Københavns Universitet

2421-157

Jordens klima og klimaforandringer

— **TID:** 18/9, 4 onsdage, kl. 19.00-20.45
PRIS: 650 kr., studerende 0 kr.

Hvorfor ændrer klimaet sig, og hvad ved vi om klimaændringer fra fortiden og frem til i dag? Hvad sker der egentlig, når temperaturen stiger, og hvad betyder det for os i Danmark og i resten af verden – for landbrug, fødevarer, fiskeri, energi eller for den regionale og internationale sikkerhedssituation? Jordens klima er i forandring, og temperaturen på kloden er stigende. Bliv klogere på, hvorfor klimaændringer opstår, og få indblik i hvad klimaændringerne får af betydning for jordens og menneskets fremtid. Hvordan kan vi imødegå ændringerne, og hvilke politiske problemstillinger kommer vi til at stå overfor. Det ser vi på i disse fire forelæsninger.

18/09: Klimaforandringer – fra fortiden til i dag. Theis Raaschou Andersen, ph.d. i geologi. Forskningschef og lektor, VIA University College

25/09: Hvad er klima – om jordens klimasystemer og de store kredsløb. Jens Olaf Pepke Pedersen, seniorforsker i klimaændringer, DTU Space

02/10: Fremtidens fødevarer og energi. Jørgen Eivind Olesen, sektionsleder v. Agroøkologi, Aarhus Universitet

09/10: Klimaforandringer: Er der brug for klimatilpasning? Sebastian H. Mernild, professor i klimaforandringer og leder af SDU Climate Cluster. Hovedforfatter i FN's klimapanel

2421-110

Kosmologien i krise

— **TID:** 23/9, 1 mandag, kl. 18.45-20.30
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Sofie Marie Koksang, adjunkt i kosmologi, Syddansk Universitet

Kosmologi handler om at forstå universet som helhed, dvs. at svare på spørgsmål som, hvordan universet er opstået, hvad det indeholder, og hvordan det vil ende. Udgangspunktet for at opnå denne forståelse er generel relativitetsteori, som blev fremlagt af Albert Einstein i 1915. Med denne teori ved hånden har kosmologer udviklet en model for universets udviklingshistorie og indhold. Ifølge modellen består 95% af universets indhold af 'noget', som vi kalder mørkt stof og mørk energi, men som vi i virkeligheden slet ikke ved, hvad er. Flere kosmologer har endda erklæret, at kosmologien er i en krise, og at den krise har at gøre med vores forståelse af mørk energi. I forelæsningen vil Sofie Marie Koksang introducere relativitetstori for os og forklare, hvorfor det er netop denne teori, vi bruger til at forstå universet. Endelig ser vi på udviklingen af vores forståelse af universet, fra Einstein's kosmologiske model fra 1917, til den model vi bruger i dag.

2421-160

Tag børnene med: Kemiske eksperimenter med fut i

— **TID:** 3/11, 1 søndag, kl. 13.00-15.00
PRIS: 200 kr., studerende/børn 100 kr.
STED: SDU Odense, Lokale U55, Moseskovvej 59
UNDERVISER: Peter Hald, sikkerhedsleder ved Institut for Kemi, Aarhus Universitet

Det er både spændende og sjovt at eksperimentere, men det er også centralt for videnskaben. I århundreder har videnskabsfolk lavet videnskabelige forsøg for at blive klogere på, hvad naturen kan. Tag dine børn eller børnebørn med på Folkeuniversitetet denne dag, og oplev spændende kemiske eksperimenter. Både nogle af dem, der siger BANG, men også forsøg, som kan laves i et helt almindeligt køkken, med ting du allerede har eller nemt kan skaffe. For børn fra 6 år og op. Børn under 18 år kan tilmeldes som 'studerende' til 100 kr. (skriv fødselsår i stedet for årskortnummer under tilmeldingen).

2421-095

Kvantefysikkens forunderlige verden og fremtidens kvantecomputere

— **TID:** 11/11, 1 mandag, kl. 18.45-20.30
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Sissel Bay Nielsen, ph.d. i kvantefysik

Kvantemekanikken beskriver fænomener for de mindste bestanddele i universet. En teori, der blev formuleret for 100 år siden af Niels Bohr m.fl. under den 'første kvanterevolution' og som igen og igen har vist, hvor godt teorien stemmer overens med fysikernes målinger. 100 år senere befinder vi os i den såkaldte 'anden kvanterevolution', hvor fysikere har så stor kontrol over kvantesystemer, at de kan udnyttes til forskellige former for kvanteteknologi, fx. Kvantecomputeren. I denne forelæsning vil vi introducere til kvantemekanikken og historien bag, samt få indblik i den nye kvanteteknologi, som udvikler sig med stor hast.

2421-070

Gud eller videnskab?

— **TID:** 18/11, 4 mandage, kl. 19.00-20.45
PRIS: 650 kr., studerende 0 kr.

Forholdet mellem videnskab og religion har gennem historien været præget af strid om, hvem der har autoritet til at forklare verden og menneskets placering i den. I dag spiller både videnskaben og religionen en stor rolle i vores tilværelse. Mens naturvidenskaben opstiller love, sammenhænge og forklaringer på, hvordan universet og vores biologi hænger sammen, så bidrager religion og filosofi med et sprog til at tale om alt det, naturvidenskaben ikke kan sætte på formel. Kan tro og viden forenes? Har vi mennesker behov for religion? Er livet blot en naturlig konsekvens af stjernedannelsen? Få indblik i de diskussioner, der historisk har været mellem videnskaben og religionen, og udblik til de diskussioner, der eksisterer på området i dag.

18/11: Gud og Darwin. Hans Henrik Hjermitz, ph.d. i videnskabshistorie, lektor, University College Syddanmark
25/11: Gud, universet og et par andre småting. Helge Stjernholm Kragh, professor emeritus i videnskabshistorie, Københavns Universitet
02/12: Kosmologi og fysik – tro og viden. Hans Kjeldsen, professor i fysik og astronomi, Aarhus Universitet
09/12: Videnskabelige tilgange til religion: kan man forklare religion? Jesper Sørensen, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet.

2421-032

Atomkraft i grøn omstilling

— **TID:** 28/11, 1 torsdag, kl. 18.45-20.30
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Bent Lauritzen, sektionsleder, DTU Fysik, Danmarks Tekniske Universitet

Atomkraft udleder ikke CO₂, har lav miljøbelastning, og i modsætning til vind og sol kan atomkraft levere strøm døgnet rundt, når der er brug for det. Atomkraft kan dermed være helt afgørende for at udfase de fossile brændsler og opfylde vores klimamål. Alligevel er atomkraft en omdiskuteret teknologi, hvor der stilles spørgsmål ved sikkerheden, det radioaktive affald og samspillet med en elforsyning, som i stigende grad er baseret på vedvarende energi. I forelæsningen går vi bag om teknologien og ser på argumenterne for og imod atomkraft. Hvad er fakta, og hvad er myter? Hvad er omkostningerne ved atomkraft, og er der brugbare løsninger på at slippe af med det radioaktive affald? Hvad vil fremtiden byde på i form af ny teknologi, innovative reaktorer og nye anvendelser af atomkraft?

2511-019

Temaaften i klosteret: Kvantefysik og filosofi

— **TID:** 13/1, 1 mandag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 0 kr.
STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6
UNDERVISER: Jens Olaf Pepke Pedersen, seniorforsker i klimaændringer, DTU Space

Kvantefysik er en af de mest succesrige teorier, mennesket endnu har udviklet. Den har givet os indsigt i atomernes verden og gjort det muligt at udvikle helt nye teknologier. Men det er også en fysisk teori, som beskriver fænomener, vi ikke kender fra vores dagligdag. Som vi ikke har noget godt sprog for, og som også er i modstrid med vores erfaringer. Hvad fortæller kvantefysikken os om verden, og hvad er de filosofiske konsekvenser heraf? I forelæsningen vil vi se på kvantefænomener og teorien, der bruges til at forklare dem, samt diskutere, om nogle af aspekterne har filosofiske konsekvenser.

Religion & filosofi

2421-003

Formiddage i Cafe biografen: Filosofiske mesterværker

TID: 2/9, 6 mandage, kl. 10.30-12.15

PRIS: 850 kr., studerende 0 kr.

STED: Cafe biografen, Amfipladsen 13

UNDERVERISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Filosofien vrimer med tanker udtænkt af historiens mange filosoffer og nedskrevet i et utal af filosofiske værker. Alligevel dukker nogle værker oftere op end andre. Hvorfor? Fordi de er i en klasse for sig! Disse filosofiske mesterværker har det med at overleve deres egne fortolkninger og være en uudtømmelig kilde til menneskets forsøg på at forstå sig selv og sin verden. Platons idéer, Descartes cogito og Kants kategoriske imperativ er eksempler på sådanne store tanker i filosofien, som vi ikke bare har bag os, men stadig i høj grad foran os. Bliv indført i – og udfordret af – en perlerække af filosofiens absolutte mesterværker. Vi gør opmærksom på, at forelæsningsrækken foregår i en biograf. Der er derfor ikke borde, og belysningen er dæmpet.

02/09: Platon: Staten

09/09: Aurelius Augustin: Bekendelser

16/09: René Descartes: Metafysiske meditationer

23/09: Immanuel Kant: Grundlæggelse af sædernes metafysik

30/09: Friedrich Nietzsche: Moralens genealogi

07/10: Hannah Arendt: Menneskets vilkår

2421-004

Rafael og Michelangelo som teologer, kirkehistorikere og prædikanter

TID: 4/9, 5 onsdage, kl. 18.30-20.15

PRIS: 750 kr., studerende 0 kr.

UNDERVERISER: Martin Herbst, cand.theol. og forfatter

Alle ved, at Michelangelo og Rafael er gået over i historien som uforlignelige malere. Deres kunstværker afspejler tillige et reservoir af viden, inspiration og refleksion, der er blevet formidlet i Bibelens fortællinger samt teologiens og litteraturens hovedværker. Hvis forfatteren maler med sin pen, skriver maleren med sin pensel. Michelangelo og Rafaels malerier er visuelle biblioteker, hvor historiens bibelske og klassiske traditioner flettes sammen med kunstnerens samtid, kreativitet og ambition. I denne forelæsningsrække vil vi gå på opdagelse i disse visuelle biblioteker og lade os berige af de tematikker, der har formet vestlig kultur, dens selvforståelse og syn på det guddommelige. Og vi vil erfare, at Rafael og Michelangelo er forbavsende indsigtfulde teologer, kirkehistorikere og prædikanter, der også har et budskab til vor egen tid.

04/09: Det Sixtinske Kapel 1: Kapellets tilblivelseshistorie, formål og betydning. Botticelli, Ghirlandaio og Rafaels fortællinger om Moses, Jesus, Peter og Paulus: Budskaber til en verden hærget af krig og splittelse

11/09: Det Sixtinske Kapel 2: Michelangelos ni centrale loftsmalerier. Teologiens hovedpunkter. En verdenshistorie i Rom

18/09: Det Sixtinske Kapel 3: Michelangelos øvrige loftsmalerier og Dommedag. Historiens gang på godt og ondt, og hvordan det hele ender godt!

25/09: Vatikanmuseet 1: Rafaels Diskussionen om Den Hellige Nadver, Parnasset og Retslæren. Hvad har teologi, poesi, musik og jura at gøre med hinanden?

09/10: Vatikanmuseet 2: Rafaels Skolen i Athen og opsummering. Hvad laver en skildring af historiens store filosoffer i pavens bibliotek?

ER DU TILMELDT FOLKEUNIVERSITETETS NYHEDSBREV?

Hvert kvartal trækker vi lod blandt alle abonnenter om et gavekort til Folkeuniversitetet. Læs mere og tilmeld dig på fuodense.dk/nyhedsbrev

2421-102

Det meningsfulde liv

— **TID:** 23/9, 6 mandage, kl. 18.30-20.15
PRIS: 850 kr., studerende 0 kr.

Hvor finder man meningen med livet? Er den lig med wellness, selvrealisering, rigiditet og tidens evige lykkejagt? Spørgsmålet om, hvad der giver livet mening, er lige så gammelt som menneskelivet selv, men svaret har ændret sig meget gennem tiden. Bliv klogere på det meningsfulde liv inden for seks forskellige fagområder. Hør om, hvordan en lang række forhold som sprog, politik, teknologi, etik, natur og menneskelige fællesskaber er nødvendige horisonter, som et meningsfuldt liv udfolder sig igennem. Om hvad, der faktisk giver livet værdi og mening. OBS. På grund af efterårsferie er der ingen forelæsninger mandag 14/10 og 21/10.

23/09: Det meningsfulde liv ifølge naturvidenskaben.

Hans Henrik Hjermitslev, ph.d. i videnskabshistorie, lektor, University College Syddanmark

30/09: Det meningsfulde liv ifølge lægevidenskaben.

Lise Kirstine Gormsen, læge, ph.d. i smertemedicin og lektor i medicin, Aarhus Universitet

07/10: Det meningsfulde liv ifølge litteraturen.

Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

28/10: Det meningsfulde liv ifølge samfundsvidenskaben.

Christian Tang Lystbæk, lektor i organisation og ledelse, Aarhus Universitet

04/11: Det meningsfulde liv ifølge teologien.

Birgitte Graakjær Hjort, område- og afdelingsleder, ph.d. i Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter

11/11: Det meningsfulde liv ifølge filosofien.

Cecilie Eriksen, ph.d., forsker, AIAS, Aarhus Universitet

2421-085

Den glemte visdom

— **TID:** 28/9, 1 lørdag, kl. 10.15-16.15
PRIS: 500 kr., studerende 0 kr.

UNDERVISER: Anders Dræby Sørensen, ph.d., filosof og forfatter

Længes du også efter at være mere forbundet til naturen, have et formål med at leve og dø, blive et helt menneske eller føle dig virkelig levende? Selv om den moderne videnskab og teknologi har skabt gode materielle levevilkår, har den glemt en mere oprindelig visdom om naturens, meningens, livets og dødens dybder. I en nutid præget af mistrivsel og kriser kan det føles vigtigt at få forbindelse til tilværelsens åndelige dimensioner, og mange søger mod Østens spiritualitet for at udfylde tomrummet. Den vestlige kultur har imidlertid sine egne åndelige rødder. I forelæsningsrækken tager vi dig derfor med på en spændende tur i de shamanistiske, egyptiske, græske og nordiske visdomstraditioner. Forelæsningsrækken er baseret på Anders Dræby Sørensens bog 'Visdommens rum', der udkommer på Akademisk Forlag i 2024.

2421-040

En ny vinkel på religion – Hartmut Rosa, Svend Brinkmann og Jordan B. Peterson

— **TID:** 5/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 500 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Dorte Enger, lektor, cand.mag.

Der er en voksende kritik af de synlige udfordringer i vores samfund. Globalt set er der klimakrise, mange mennesker lider under tiltagende stress, udbændthed og depressioner i en accelererende verden med store krav til individet. Politiske polariseringer mellem konservative og liberale, aggressiv nationalisme og ideologisk og religiøs fundamentalisme hører også med til nutidens dystre livsanskuelse. Sociologen Hartmut Rosa og psykologerne Svend Brinkmann og Jordan B. Peterson tager fat på at undersøge disse udfordringer. De retter alle deres kritik mod den oplevelse af meningsløshed, der er resultatet af det isolerede individs ensomhed og rodløshed. Rosa, Brinkmann og Peterson inddrager religion som en vej tilbage til en kosmisk tankegang og tilhørsforhold uden at svigte den moderne videnskab. I forelæsningsrækken tager vi udgangspunkt i udgivelserne 'Hartmut Rosa – Det ukontrollerbare' (Eksistensen 2020), Svend Brinkmann – 'Mit år med Gud' (Gyldendal 2021) og Jordan B. Peterson – 'Hinsides Orden. 12 Nye Regler For Livet' (Jyllands-Postens Forlag 2021).

2421-057

Forstå Trump med filosofierne

— **TID:** 4/11, 1 mandag, kl. 17.00-20.45
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr. inkl. et glas vin
UNDERVISER: Ole Morsing, lektor emeritus i idéhistorie, Aarhus Universitet. Mikkel Thorup, lektor i idéhistorie. Louise Fabian, lektor i idéhistorie, Aarhus Universitet. Frank Beck Lassen, forfatter og projektleder i Det Etske Råd

På denne aften inden valgdagen får du fire filosofers bud på, hvordan vi kan forstå fænomenet Trump. Donald Trump. Tiltalt og dømt ekspræsident, lyssky ejendomsmand, sexistisk hanelefant, selvcentreret realitystjerne. Vi har oplevet en del, hørt på utrolige udmeldinger, rystet på hovedet i fortvivlelse og set afsløringer, fadæser og bizarre optrin under Trumps præsidentperiode. Nu har han meldt sit kandidatur til præsidentvalget i 2024, og derfor er det fortsat aktuelt at forholde sig til ham. For hvilket samfund gør det muligt, at en person som Trump kan eksistere og tilmed blive præsident? Hvad siger hans præsidentembede om vores tid? Skal Trump forstås som en afvigelse, eller er han et symbol på, hvad fremtiden bringer? Speedforedragene er baseret på udgivelsen 'Idéhistorien læser Trump' (Forlaget Baggrund 2020).

17.00-17.45: Niccolò Machiavelli – At erobre magten og beholde den.

Mikkel Thorup, professor i idéhistorie, AU

17.50-18.35: Søren Kierkegaard – At falde udenfor konventionerne.

Ole Morsing, lektor emeritus i idéhistorie, AU

18.35-19.10: Pause med vin

19.10-19.55: Hannah Arendt – Løgnens mester.

Frank Beck Lassen, projektleder, Det Etske Råd

20.00-20.45: Judith Butler – "Grab 'em by the pussy".

Louise Fabian, lektor i idéhistorie, AU

Arbejdsliv, ledelse & kommunikation

2421-033

Fyraftensmøder i klosteret: Den gode hukommelse

— **TID:** 5/9, 4 torsdage, kl. 17.00-18.45
PRIS: 650 kr., studerende 0 kr.
STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6

Hukommelsen er en helt afgørende forudsætning for vores liv og derfor også for vores arbejdsliv. Vi bruger hukommelsen, når vi skal huske vores arbejdsopgaver, og når vi vurderer, hvilken måde vi skal udføre dem på. Vi bruger også hukommelsen, når vi skal huske, hvad der blev sagt til møder, og hvad navnene på vores kollegaer, kunder eller klienter er. Med andre ord bruger vi hukommelsen hele tiden. Men hvad er hukommelse, og kan man tale om, at der er flere slags? Hvordan fungerer den, og hvad sker der med vores hukommelse, når vi bliver ramt af stress eller bliver ældre? Kan vi forbedre vores hukommelse ved at dyrke motion, og bliver den omvendt værre, når vi ikke gør? Og hvad sker der egentlig i hjernen, når vi lærer, og når vi glemmer? Disse spørgsmål og mange flere kan du blive klogere på, når en række hukommelseseksperter fortæller om den gode og dårlige hukommelse i arbejdslivet.

- 05/09: Introduktion: Hvordan fungerer hukommelsen?** Ole Lauridsen, lektor i undervisning og læring, Aarhus Universitet
- 12/09: Stress og hukommelse.** Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog, ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet
- 19/09: Aflast din hjerne og styrk din hukommelse.** Peter Thybo, forfatter, master i læreprocesser, P.D. i alm.pæd., fysioterapeut og certificeret specialist i arbejdsliv
- 26/09: Aldring og hukommelse.** Ole Lauridsen, lektor i undervisning og læring, Aarhus Universitet

2421-068

Senkarrieren og den gode overgang

— **TID:** 5/10, 1 lørdag, kl. 10.15-16.15
PRIS: 500 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Nina Tange, cand.scient.soc., specialkonsulent, DPU, Aarhus Universitet. Line Visti Andersson, cand.jur., HD(O) og ejer af Et Rigt Liv

I takt med at vi har fået flere og flere leveår, er der kommet en ny fase i livet: livet fra omkring de 60 år, og frem til man bliver gammel. Fasen er karakteriseret ved masser af livserfaring og mange erhvervede kompetencer, som kan være til glæde og nytte for dig selv og folk omkring dig. Flere og flere 60+’ere er nemlig i fuld vigør – både mentalt og fysisk. Med livets forskellige faser og overgange følger normalt også ritualer. Men vi mangler ritualer til senkarrieren og overgangen til pensionslivet. Det betyder, at mange er uforberedte og ikke rigtig har fået overvejet, hvordan man ønsker, at senkarrieren og pensionslivet skal forme sig. Og manglende forberedelse er risikabelt ift. både livskvalitet og helbred. Dagen vil foregå som workshops, hvor du gennem forelæsning, oplæg, relevante værktøjer og refleksion (individuelt og sammen med andre) arbejder med, hvordan du gerne vil forme din senkarriere og livet i den næste livsfase. Målet er, at du får tænkt over, hvordan du kan tilrettelægge din overgang, så du får en god start på din næste livsfase med høj livskvalitet lige fra starten. Hvad ønsker du dig af din næste livsfase? Hvordan kan du skabe et liv, der passer til dine interesser, din energi og dine værdier? I løbet af dagen kommer vi forbi følgende temaer: 1) At skabe den gode senkarriere: Hvad skal der skrues op og ned for i relation til dit arbejde for at skabe en god og engageret senkarriere for dig? Og hvordan skaber man en mere fleksibel og fri tilknytning til arbejdsmarkedet? 2) At have det godt: Hvordan kan din næste livsfase blive et nyt forår med høj livskvalitet, motivation og mening i overensstemmelse med dine værdier? Og hvordan accepterer man de svære ting? 3) At gøre det godt: Hvordan skaber du fortsat værdi efter endt lønnet arbejde – til glæde for både dig selv og andre?

2421-063

Fyraftensmøde i klosteret: Lær at mestre din økonomi

TID: 21/10, 1 mandag, kl. 17.00-20.00

PRIS: 350 kr., studerende 0 kr.

STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6

UNDERVISER: Desirée Ballegaard, cand.merc.aud., finansiel rådgiver og stifter af Boovot

I de tider vi lever i med store udsving og mange usikre faktorer, der kan gøre hverdagslivet til en økonomisk udfordring, er det vigtigere end nogensinde at få bygget oven på fundamentet for en sund økonomi og forsøge at opnå økonomisk frihed. Her får du lagt fundamentet for, hvordan du skal tilrettelægge og opbygge din formue, så den understøtter dine mål. Vi ser på: formue, bolig, lån, forvaltning af gæld, friværdis, pension, investering, at arbejde med forskellige risici og tidshorisonter, skat og ikke mindst det rette penge-mindset. Du lærer, hvordan du tilrettelægger din økonomi og risiko, så den understøtter dine drømme, ønsker og mål. Lær på en overskuelig måde, alt det du ikke lærte i skolen eller fik med hjemmefra om økonomi – og ikke mindst det, din bank helst ikke vil have, du ved. Du behøver ikke at have en formue, fast ejendom, friværdis, stor pension eller mange investeringer for at være med til denne forelæsning – men blot drømmen og ambitionen om at bygge en sund økonomi og med tiden opnå økonomisk frihed. Desirée Ballegaard er foredragsholder, stifter og direktør af virksomheden Boovot, ekstern underviser på Copenhagen Business School og var et af de udvalgte talenter i Berlinske Talent 100 i 2019.

2421-153

Fyraften i klosteret: Tør du stole på din intuition? Om intuition i livsledelse og lederliv

TID: 28/10, 1 mandag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 0 kr.

STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6

UNDERVISER: Mette Møller, erhvervspsykolog og specialist i kreative processer

Intuition er i mange år i vores videnssamfund blevet stedmoderligt behandlet, som en underlødige måde at beslutte på. Måske fordi vi ikke har haft særlig stor viden om, hvad intuition er. Måske fordi vores samfund fokuserer på alt det, der kan måles og vejes. Måske fordi vi selv i vores liv og i vores organisationer ikke anerkender dens vigtighed. Heldigvis vokser interessen for intuition med hastige skridt. I aftenens program vil vi indvie dig i emnet intuition, give indsigt i, hvordan den virker, hvilke faldgruber den har, og hvordan du kan bruge den i vigtige beslutningsprocesser – både som menneske og som leder. Denne aften veksler vi mellem oplæg, refleksioner og øvelser.

Se her

Vil du give dine medarbejdere mulighed for at opdatere deres viden? Kontakt os og hør om muligheden for en virksomhedsaftale

2421-121

Temaaften i klosteret: Konstruktive konflikter

TID: 2/12, 1 mandag, kl. 17.00-21.00

PRIS: 500 kr., studerende 0 kr.

STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6

UNDERVISER: Gitte Svanholm, master i Organisationspsykologi, tidligere journalist på Politiken og HR-Partner i Novo Nordisk, nu ledelseskonsulent i Svanholm Coaching med fokus på teamudvikling og psykologisk tryghed

Konflikter er helt naturlige i et moderne arbejdsliv, hvor vi skal samarbejde og navigere i konstant forandring. Lær at analysere og håndtere konflikterne konstruktivt, så de ikke dræner en masse god energi hos dig og dine kollegaer. Denne aften får du vigtig viden om konflikter og kommunikation, så du kan sikre effektivitet, trivsel og tillidsfulde relationer på din arbejdsplads.

2511-024

Selvbestemmelsesteorien: Motivation og psykologiske behov

TID: 19/3, 4 onsdage, kl. 17.00-18.45

PRIS: 650 kr., studerende 0 kr.

UNDERVISER: Ib Ravn, lektor i organisatoriske vidensprocesser, Aarhus Universitet

Hvorfor er det en dårlig ide at motivere folk med stok og gulerod, belønninger og guldstjerner? Fordi det typisk hæmmer oplevelsen af, at en opgave kan være sjov, interessant eller spændende i sig selv. Det er i stedet vigtigt at være opmærksom på de tre menneskelige behov for autonomi (valgfrihed, ejerskab, autenticitet), kompetence (mestring) og samhørighed (fællesskab og kærlighed). Bliver de tilgodeset, trives mennesker og motiveres dermed til at gøre det fornødne. Selvbestemmelsesteorien er oprindeligt baseret på arbejde foretaget af to amerikanske psykologer, Edward L. Deci og Richard M. Ryan. I dag har hundredvis af forskere dokumenteret, at når menneskers psykologiske behov bliver dækket, oplever de livsudfoldelse og opblomstring. Der er betydelige konsekvenser for forældreskab, skolegang, arbejdsliv, psykisk lidelse, mindfulness, håndtering af følelser og politisk-økonomiske forhold. I undervisningen tager vi afsæt i Ib Ravns 'Selvbestemmelsesteorien: Motivation, psykologiske behov og sociale kontekster' (Hans Reitzels Forlag), der er den første introduktion til teorien på dansk.

Tid til en

faglig opgradering?

SDU
Syddansk Universitet

Styrk din viden og karrieremuligheder – mens du er i job

Læs en master og få relevant viden. Vælg fx:

- Master i offentlig ledelse
- Master i gymnasiepædagogik
- Master i it
- Master i arbejdsmiljøledelse
- Master i børne- og ungdomskultur
- Master in Intelligence and Cyber Studies
- MBA - Master of Business Administration
- Master i International virksomhedskommunikation

Efteruddannelse i dit tempo

Du kan bygge videre på din karriere med alt lige fra en master til en HD eller et masterkursus.

SDU Efteruddannelse inviterer løbende til en række spændende webinarer, seminarer og infomøder - helt gratis.

Se alle dine muligheder på sdu.dk/evu

Vov at vide! Et kig ind i forskningens forunderlige verden

Vær med i efteråret, når det traditionsrige Vov at vide! præsenterer nogle af landets mest excellente forskere. På én aften vil du komme vidt omkring i den fascinerende forskning, når forskerne fortæller om deres originale projekter. Læs mere på de følgende sider.

Danmarks Frie Forskningsfond

Originale forskningsidéer er med til at skabe ny viden og er fundamentet for fremtidens samfund. Hvert år udvælger og støtter Danmarks Frie Forskningsfond nogle af de mest originale forskningsidéer. Konkurrencen om midlerne er hård, og Sapere Aude-forskningsledere er blandt de bedste, som får bevilling til deres projekter til gavn for samfundet som helhed.

Mød fire Sapere Aude-forskningsledere, som hver især udøver banebrydende forskning.

Hvordan kan kemikalier i vores miljø påvirke amning og børns helbred? **Amalie Timmermann** undersøger samspillet mellem PFAS-eksponering, amning og børns immunfunktion via biologiske målinger og spørgeskemadata fra mødre og deres børn.

Klimaforandringerne rammer de arktiske områder hårdt, og temperaturen stiger op til fire gange hurtigere end i resten af verden. Den eksisterende viden om arktisk biodiversitet er sparsom, og derfor vil biolog **Jakob Thyrring** dokumentere, hvordan havets biodiversitet påvirkes bl.a. ved brug af molekylære analyser.

Økonom **Jonas Maibom Refsgaard** undersøger både de direkte effekter af gældssanering på f.eks. helbred og familie og effekterne på økonomisk stabilitet og fremtidige forbrugsmuligheder. Målet er at beskrive mulige gevinster ved gældssanering og undersøge den nuværende praksis.

Hvorfor bliver de? Det spørger **Helle Plauborg** om i sin forskning, hvor hun vil undersøge, hvorfor grundskolelærere bliver i deres profession. Gennem indsigter fra nyuddannede og erfarne lærere er målet at gentænke fastholdelsesbegrebet og undersøge mulighederne for andre karriereveje inden for professionen.

Vov at vide! Et kig ind i forskningens forunderlige verden

— **TID:** 21/11, torsdag, kl. 18.30-20.35

PRIS: 50 kr. inkl. et glas vin i pausen

STED: Kunstmuseum Brandts, Amfipladsen 7

Sapere Aude! "Hav mod til at bruge din egen forstand!" Sådan lyder en af oplysningstidens mest kendte sætninger formuleret af Immanuel Kant i 1783. Denne aften kigger vi dog ud i fremtiden, når nogle af Danmarks bedste forskere præsenterer den nyeste forskning – Vov at vide! Hvert år støtter Danmarks Frie Forskningsfond forskere, der står bag de mest originale og banebrydende idéer. Vi har samlet et hold af disse forskere denne aften. Vi får et unikt indblik i menneskene bag tankerne og laver nedslag i en række vigtige spørgsmål inden for forskningens forunderlige verden i dag.

PROGRAM FOR AFTENEN:

- 18.30: Velkomst** ved Danmarks Frie Forskningsfond og vært Line Friis Frederiksen, biolog og videnskabsjournalist
- 18.35: Amning og miljøkemikalier. Kan og bør alle mødre amme?** Amalie Timmermann, lektor i miljøepidemiologi, Syddansk Universitet
- 18.50: Gældssanering - en analyse af mulige fordele.** Jonas Maibom Refsgaard, lektor i økonomi, Aarhus Universitet
- 19.05: Forskersamtale.** Line Friis Frederiksen i samtale med Amalie Timmermann og Jonas Maibom Refsgaard
- 19.25: Pause med vin**
- 19.45: Hvordan påvirker klimaforandringer havets biodiversitet omkring Grønland?** Jakob Thyrring, tenure track forsker i marin økologi, Aarhus Universitet
- 20.00: Hvorfor bliver lærere i professionen?** Helle Plauborg, lektor i pædagogik, Aarhus Universitet
- 20.15: Forskersamtale.** Line Friis Frederiksen i samtale med Jakob Thyrring og Helle Plauborg
- 20.35: Tak for i aften**

Danmarks Frie Forskningsfond

- Støtter forskning inden for alle videnskabelige hovedområder
- Består af 75 rådsmedlemmer og 9 bestyrelsesmedlemmer, som alle er udpeget på baggrund af deres høje faglige viden og kompetence
- Uddeler hvert år ca. 1,9 mia. kr. til forskning
- Har hjemmesiden: dff.dk
- Er aktiv på: [LinkedIn](https://www.linkedin.com/company/danmarks-frie-forskningsfond/)

**DANMARKS FRIE
FORSKNINGSFOND**

Praktiske oplysninger

TILMELDING

Tilmeld dig på fuodense.dk/odense, og betal med Dankort, VisaDankort, Mastercard, Visa Electron eller Mobilepay. Firmabetaling på EAN eller faktura.

AFMELDING

Hvis du fortryder, kan du få det indbetalte beløb refunderet fratrukket et ekspeditionsgebyr på 100 kr. pr. billet. Afmelding senest 14 dage før holdstart.

FORBEHOLD

Folkeuniversitetet forbeholder sig ret til ændring af underviser, lokale, dato, tidspunkt og format. Sådanne ændringer giver ikke ret til refusion af betalingen. Ændringer oplyses på fuodense.dk/odense og via mail og/eller sms. Er vi nødsaget til at aflyse et hold, refunderer vi beløbet til samme konto, som der er betalt fra.

RABATTER

Studerende

Studerende kan deltage i hold med rabat. Rabatten gælder hold, hvor bøger, forplejning og andre udgifter ikke er inkluderet, og hvor der ikke er et begrænset antal pladser til rådighed. Se sdu.dk for info om kantinens åbningstider.

Rabatter med aftalekoder

Ansatte på Syddansk Universitet har gratis adgang til udvalgte hold, hvor bøger, forplejning og andre ekstra udgifter ikke er inkluderet.

Medlemmer af Dansk Sygeplejeråd Kreds Syd kan deltage i udvalgte hold med 50% rabat på Folkeuniversitetet i Odense og Kolding.

Kontakt sekretariatet på fu@fuo.sdu.dk for at få en aftalekode og information om tilmelding med rabat.

Virksomhedsaftaler

Vil du give medarbejderne i din virksomhed kompetenceudvikling, læring og en god oplevelse på Folkeuniversitetet? Kontakt os og hør mere om muligheden for en virksomhedsaftale.

MAD OG DRIKKE

På hverdagsaftener på SDU og i klosteret giver Folkeuniversitetet en gratis kop kaffe/te pr. person. Hvis du medbringer din egen kop, så passer vi på miljøet sammen. Se sdu.dk for info om kantinens åbningstider.

FOTOS OG ILLUSTRATIONER

Fotos s. 1, 5, 12, 18: Kirstine Mengel, s. 2: Tommy Frost, s. 9: Kenneth Stjernegaard, s. 21: Morten Holtum

Grafik og layout: Walk Agency.

NOTER OG SLIDES

Slides og undervisningsnoter er ikke inkluderet i prisen, og de kan ikke forventes fremskaffet og udleveret. Det er udelukkende på forelæserens initiativ, at slides bliver sendt ud.

PROGRAMMETS MILJØAFTRYK OG HÅNDTERING

Programmets sider er trykt på 100% genbrugspapir, og omslaget på ubestrøget offsetpapir. Papirmassen er fra ansvarligt skovbrug (FSC-mærket) og fremstillet under skrappe miljøkrav (Svanemærket og EU-Blomsten). Programmet skal efter brug puttes i papircontaineren.

Vidste du, at du kan læse det trykte katalog online? Find det på fuodense.dk/odense

Find vej til undervisningen

Lokaler U81-82 og U74
anvendes i weekender

Lokaler U170-176 og U160-169
anvendes i hverdage

Folkeuniversitetet i Syddanmark

Bor du eksempelvis i Svendborg, i Assens eller i Ringe? Så tjek, om der sker noget spændende i din by. For Folkeuniversitetet har mange komiteer på Fyn, i Jylland og på Sjælland, som hver især arrangerer lokale forelæsninger. Find din by herunder, og læs mere på fuodense.dk/syddanmark/program.

Fyn

FOLKEUNIVERSITETET ASSENS

Formand Birgitte Lerche
biml@km.dk
post@fuassens.dk

LILLEBÆLT FOLKEUNIVERSITET

Formand Henriette Bacher Lind,
hebl@km.dk
Administrator Anna Margrethe Nygaard Skov, anna.skov@fredericia.dk
www.fulillebaelt.dk

LANGELAND FOLKEUNIVERSITET

Formand og administrator Lone Nordal Petersen
skebjerg-soegaard@mail.dk

NORDFYNS FOLKEUNIVERSITET

Formand og administrator Kaj Andersen
kaj-vera@email.dk

RINGE/RYSLINGE FOLKEUNIVERSITET

Formand og administrator Mogens Keinicke
mokeinicke@gmail.com

SVENDBORG FOLKEUNIVERSITET

Formand Lars Kirkegaard
Administrator Anne-Mette Graubæk
svendborgfolkeuniversitet@gmail.com
www.svendborgfolkeuniversitet.dk

Sjælland

LOLLAND FOLKEUNIVERSITET

Formand og administrator
Bente Kaspersen
bentek@mail123.dk

ROSKILDE FOLKEUNIVERSITET

Formand Jes Nysten
Administrator Anne Klok
kontakt@roskildefolkeuniversitet.dk
www.roskildekunstforening.dk/folkeuniversitetet-roskilde

ODSHERRED FOLKEUNIVERSITET

Formand Alice Sarp,
aas@km.dk
www.odsherredfolkeuniversitet.dk

Jylland

VEJLE FOLKEUNIVERSITET

Formand Vagn Kjeldsen,
kjeldsenvagn@gmail.com
Administrator Mette Fruergaard
mefru@vejlebib.dk
www.folkeuniversitet-vejle.dk

BILLUND FOLKEUNIVERSITET

Formand og administrator Bjarne Steen Jensen
fu@fubillund.dk
www.fubillund.dk

VEJEN FOLKEUNIVERSITET

Formand Andreas Ullum
andreas@rhscole.dk
www.fu-vejen.dk

HØJER FOLKEUNIVERSITET

Formand Claus Egelund
cle@km.dk

VARDE-ØLGOD FOLKEUNIVERSITET

Formand og administrator
Karen Harritsø
karenbroede@gmail.com

FOLKEUNIVERSITETET I HADERSLEV

Formand: Niels Dalsgaard,
nbc@km.dk
Administrator Lennart Madsen
lema@msj.dk
<https://folkeuniversitetetihaderslevkomm.weebly.com/>

GIVE-EGNENS FOLKEUNIVERSITET

Formand og administrator Gunhild Ørnsholt
gunhild.oernsholt@mail.dk

SYDVESTJYSK FOLKEUNIVERSITET

65504103
fu@fue.sdu.dk
www.fusydvest.dk

AABENRAA FOLKEUNIVERSITET

Formand Anette Jensen
aneje@km.dk
Næstformand Povl Callesen
callesenpovl@gmail.com